

Informator

ZARZĄDU GŁÓWNEGO STOWARZYSZENIA INŻYNIERÓW I TECHNIKÓW MECHANIKÓW POLSKICH

NR 4 (358)

KWIECIEŃ

1989

STOWARZYSZENIE NAUKOWO-TECHNICZNE ZWIĄZKIEM ZAWODOWYM?

Koncepcja o przejściu przez NOT funkcji związków zawodowych została przedstawiona po raz pierwszy na zebraniu zarządu Koła Zakładowego SIMP przy ZAMECH-u w pierwszych dniach stycznia br. Z podobną sugestią wystąpiło przed kilku laty szczecińskie środowisko SIMP, ale ówczesne uwarunkowania polityczno-społeczne uniemożliwiły jej realizację. Simpownicy ZAMECH-u, nawiązując do stanowiska KC PZPR na X Plenum w sprawie pluralizmu związkowego oraz konieczności obrony interesów zawodowych i socjalnych pracowników inżynieryjno-technicznych, zwrócili się do Zarządu Głównego NOT i Zarządu Głównego SIMP z apelem o podjęcie działań w celu przejścia przez NOT funkcji związków zawodowych, wyjaśniając równocześnie motywy tej inicjatywy.

Prowadzona przez koło w ciągu ostatnich lat działalność w sferze rzecznictwa płacowego nie dawała żadnych efektów. Wszystkie strony decydujące o polityce płacowej w ZAMECH-u traktowały SIMP jako petenta a nie liczącego się partnera. Nie przyniosły także efektu próby podpisania porozumienia ze związkami zawodowymi.

Zdecydowano więc "wziąć ster" w swoje ręce, a wsparciem były wielokrotnie powtarzane, oddolne propozycje środowiska sugerujące założenie związku zawodowego pracowników inżynieryjno-technicznych.

16 lutego br. duża sala konferencyjna elbląskiego ZAMECH-u "pękała w szwach", bowiem na Walne Zebranie Koła SIMP przybyła większość jego członków, a ponadto zaproszeni przewodniczący kół zakładowych SIMP z Elbląga oraz przewodniczący kół STOP i SEP z zakładu. Obecny był także wiceprzewodniczący komisji ds. Roli i Pozycji Inżyniera i Technika ZG SIMP kol. Andrzej Wilkowski oraz członek ZG SIMP kol. Daniela Kwapisz.

Przewodniczący zebrania, przewodniczący koła zakładowego SIMP kol. Kamil Czwiertnia dokonał wprowadzenia do dyskusji, podkreślając wagę problemu istotnego nie tylko dla interesów członków Stowarzyszenia, ale i dla przyszłości ZAMECH-u. Zakład o jednostkowej, unikatowej produkcji, wymagającej olbrzymiego nakładu pracy umysłowej na jej przygotowanie, nie ma szans rozwoju bez właściwego doceniania twórców postępu technicznego. Przykładowo przygotowanie produkcji turbiny o mocy 360 megawatów pochłonęło 350 tys. godzin, a jej realizacja 250 tys. godzin. Podobnie kształtują się propozycje dla innych wyrobów ZAMECH-u.

Rzecznik płacowy koła kol. Henryk Burakowski zapo-

znał zebranych z kształtowaniem się poziomu płac kadry inżynieryjno-technicznej ZAMECH-u w świetle Wytycznych Nr 44 ministra pracy, płac i spraw socjalnych z 17.10.1984 r., które nie są realizowane. Przypomniał także, wydane przez koło SIMP, stanowisko w sprawie "Założeń do zakładowego systemu wynagradzania pracowników ZM ZAMECH" z dnia 29.11.1984 r., w którym przedstawiono kierunkowe propozycje w tej sprawie oraz dokument koła z 17.02.1985 r. w sprawie projektu "Zakładowego systemu wynagradzania pracowników ZM ZAMECH".

Charakterystyczne jest, że zarówno uchwały Rady Pracowniczej i NSZZ Pracowników ZAMECH-u dotyczące tego problemu są zbieżne ze stanowiskiem SIMP, ale brakuje konsekwencji w ich realizacji. Wytyczne Nr 44 MPPiSS zakładały osiągnięcie wskaźnika płac pracowników inżynieryjno-technicznych do płac grupy pracowników płatnych godzinowo 1,6 – 1,0, a na koniec grudnia 1988 r. wskaźnik ten kształtował się w ZAMECH-u 1,05 – 1,0. Koło SIMP próbowało kilkakrotnie podpisać z NSZZ Pracowników ZAMECH-u umowę o współdziałaniu, nie przyniosło to jednak oczekiwanego rezultatu.

O działaniach ZG SIMP zmierzających do podniesienia rangi i pozycji zawodu inżyniera mówił kol. A. Wilkowski. Przekazał także relacje z posiedzenia Komisji ZG SIMP ds. Roli i Pozycji Inżyniera i Technika ustosunkowując się do koncepcji nadania Stowarzyszeniu praw związkowych. W świetle obowiązującego prawa utworzenie związku jest obecnie niemożliwe, realne jest natomiast powołanie Komisji Zawodowej, która może przygotować grunt pod utworzenie związku zawodowego.

W dyskusji wypowiedziało się kilka osób. Sugerowano m.in. rozgraniczenie sprawy aktualnej sytuacji prawnej od przygotowań do tworzenia związku. Zmiany w statucie Stowarzyszenia podejmie najbliższy Walny Zjazd Delegatów, a spodziewana nowelizacja ustawy o związkach zawodowych umożliwi organizację związku zawodowego ludzi techniki. Za nierealną uznano możliwość wdrożenia Wytycznych nr 44, natomiast szansą dla inżynierów i techników może stać się wartościowanie pracy. Nie może ono jednak oznaczać zrównania płac w tym środowisku.

W przypadku gdy technik wykonuje pracę administratora, powinien otrzymywać taką płacę jak administrator. Podobnie, gdy inżynier wykonuje pracę technika. Sugerowano, by zwołać Nadzwyczajny Zjazd Delegatów SIMP, który ustosunkowałby się do przypisania Stowarzyszeniu praw

związku zawodowego, ale równocześnie wyrażano obawę, że "uzwiązkowienie" Stowarzyszenia grozi jego rozbitciem.

Inny głos optował za załatwieniem spraw płacowych na szczeblu samodzielnego i samorządnego zakładu pracy. Można bowiem dzielić tylko te środki, które zostaną wypracowane przez całą załogę.

Ustosunkowano się także do krytyki NSZZ "Solidarność" stwierdzając, że związek ten w okresie czterech miesięcy od swego I Zjazdu nie był w stanie doprowadzić do sojuszu klasy robotniczej z inteligencją z powodu wprowadzenia stanu wojennego. Równocześnie poruszono sprawę przynależności jednostki do jednego związku zawodowego. Utworzenie kilku związków na terenie zakładu spowoduje konieczność wyboru, który może doprowadzić do rezygnacji z członkostwa w SIMP.

Jeden z dyskutantów nawiązał do sytuacji panującej w przedsiębiorstwie kapitalistycznym. Właściciel wie, czego żądać od inżyniera i technika. W przypadku gdy ci go zawodzą, zwalnia ich z pracy, ale za konkretne zadania przynoszące wymierne zyski dobrze płaci. W naszym kraju także powinno występować takie podejście, że dobremu pracownikowi dobrze się płaci. Kolejny mówca poparł ideę utworzenia związku zawodowego w ramach SIMP. Nikt inny tylko inżynierowie i technicy powinni wziąć na siebie odpowiedzialność za kraj, za przyszłość narodu.

W imieniu koła STOP przy ZAMECH-u kol. Władysław Piotrowski poparł sugestię koła SIMP utworzenia związku zawodowego inżynierów i techników. Kol. Andrzej Kociątkowski zabierając głos w imieniu koła SEP poinformował, że na 6000 pracowników ZAMECH-u blisko 500 stanowią inżynierowie i technicy. Przyszłość zależy od postępu, w tym postępu technicznego, w którego popularyzacji i rozwoju znaczącą rolę będą odgrywały stowarzyszenia naukowo-techniczne działające w zakładach pracy. Przejęcie przez nie funkcji związków zawodowych inżynierów i techników może stworzyć korzystne warunki dla postępu

UTWORZENIE WE WROCŁAWIU DELEGATURY CENTRUM POSTĘPU TECHNICZNEGO SIMP W RYDZYNIE

Centrum Postępu Technicznego w Rydzynie istnieje od czerwca 1984 r. i ma nieograniczony zasięg działalności terytorialnej. Trudno skutecznie docierać z Rydzyny do wszystkich środowisk mechaników w Polsce, zatem utworzono delegatury CPT, które działają w Poznaniu i Gliwicach, a od 1 października 1988 r. również we Wrocławiu.

Przedstawicielem wrocławskiej delegatury CPT SIMP został inż. Jerzy Drankowski, doskonale znany w środowisku mechaników Dolnego Śląska ze swej długoletniej działalności w SIMP. Inż. Jerzy Drankowski był przez 15 lat (do ostatniej kadencji) przewodniczącym Oddziału Wojewódzkiego SIMP we Wrocławiu, był także przez wiele lat w naczelnych władzach SIMP, a przez pewien okres pełnił funkcję zastępcy Sekretarza Generalnego. Zna doskonale wypracowane formy działania Stowarzyszenia, a także potrzeby, oczekiwania i bolączki środowiska mechaników w swoim regionie. Będzie mógł zatem wychodzić na przeciw tym oczekiwaniom, będzie mógł sprostać zadaniom, ustalić hierarchię ich ważności, łączyć je i uzgadniać ich zależności i funkcje.

Delegatura CPT SIMP we Wrocławiu nie zdążyła jeszcze do końca sprecyzować zadań, ale z założeń wynika, że będą to zadania konkretne, np. wdrożenia, współpraca z przemysłem, prace studialne, projektowe i — konieczne — badania wyprzedzające. Zresztą inż. J. Drankowski z badaniami wyprzedzającymi wiąże szczególne nadzieje. Aby zastęp przekształcić w sukces konkretny, należy znać rangę postępu, wszcząć w pomysłowość i inicjatywę, dać szansę nowościom i wszystkiemu, co w technice wybiega w przyszłość.

Trzeba wierzyć, że takie założenia zaowocują i wrocławska delegatura CPT SIMP wypracuje własne, indywidualne formy działania, skuteczne i użyteczne w gospodarce narodowej. (I.T.)

technicznego. Koło SEP przy ZAMECH-u poparło inicjatywę koła SIMP. Zgłaszane przez dyskutantów wnioski ujęto w Uchwale (przyjętej przy 3 głosach przeciwnych, 8 wstrzymujących się), którą przytaczamy w całości.

UCHWAŁA WALNEGO ZEBRANIA KOŁA SIMP PRZY ZM ZAMECH

1. Ani związki zawodowe zrzeszone w CRZZ, ani NSZZ "Solidarność", ani obecne związki zrzeszone w OPZZ nie reprezentowały i nie reprezentują interesów zawodowych kadry inżynieryjno-technicznej. Prowadzone od kilku lat starania o realizację Wytycznych nr 44 MPPiSS z 17 października 1984 r. w sprawie relacji płac między poszczególnymi grupami pracowników, nie dały żadnych efektów i nie przyniosły zmian struktury płac pracowników naszego Zakładu. Podejmowane w tej sprawie działania stowarzyszeń naukowo-technicznych i Federacji NOT okazały się nieskuteczne.

2. Na podstawie Uchwały XXVI Walnego Zjazdu Delegatów SIMP, Uchwały XXI Kongresu Techników Polskich oraz Uchwały Plenarnego Posiedzenia ZG SIMP z 25 czerwca 1988 r. domagamy się przejęcia przez stowarzyszenia naukowo-techniczne zrzeszone w NOT funkcji związków zawodowych w odniesieniu do kadry inżynieryjno-technicznej na zasadach określonych w ustawie o związkach zawodowych.

Żądamy, aby ZG SIMP przez NOT podjął energiczne działania dla rozwiązania związanych z tym problemów organizacyjno-prawnych, tzn. z przejściem obowiązków i praw związku zawodowego i zarejestrowanie naszych stowarzyszeń w rejestrze związków zawodowych w możliwie jak najkrótszym czasie.

3. Proponujemy, aby w każdym kole stowarzyszenia naukowo-technicznego wybrać komisję ds. zawodowych. W zakładach pracy, w których istnieje kilka stowarzyszeń naukowo-technicznych, należy utworzyć Międzystowarzyszeniową Komisję Zawodową, która będzie reprezentować interesy zawodowe całej kadry inżynieryjno-technicznej wobec kierownictwa przedsiębiorstwa oraz innych organizacji i przygotuje się do przejęcia przez nasze koło funkcji związku zawodowego inżynierów i techników.

4. W terminie do 28 lutego 1989 r. każda grupa specjalistyczna Zakładowego Koła SIMP przy ZAMECH-u wybierze na otwartych zebraniach swojego przedstawiciela do Komisji Zawodowej. Komisja na pierwszym posiedzeniu wybierze trzyosobowy Zarząd, który podejmie działania organizacyjne zmierzające do przejęcia funkcji związku zawodowego.

5. Zwracamy się do kolegów zrzeszonych w Kołach Zakładowych STOP i SEP o poparcie naszej inicjatywy i wybranie w swoich środowiskach komisji zawodowych również w terminie do 28 lutego 1989 r. Członkowie komisji zawodowych zbiorą się na początku marca br. powołując Międzystowarzyszeniową Komisję Zawodową Inżynierów i Techników oraz wybiorą spośród siebie Zarząd.

6. Zwracamy się do dyrekcji zakładu, Samorządu Pracowniczego oraz organizacji społeczno-politycznych zakładu o poparcie naszej inicjatywy i współdziałanie z Międzystowarzyszeniową Komisją Zawodową w sprawach problemów zawodowej kadry inżynieryjno-technicznej.

7. Apelujemy do wszystkich pracowników inżynieryjno-technicznych ZAMECH-u o zapoznanie się z niniejszą uchwałą, przemyślenie powyższych postanowień i przestanie do rzecznika ds. płacowych Koła SIMP przy ZAMECH-u kol. H. Burakowskiego (tel. 276-21 wewn. 12-11) swoich opinii i uwag.

8. Uczestnicy zebrania wnioskuje i domagają się zwołania Nadzwyczajnego Zjazdu Delegatów Stowarzyszenia SIMP w celu opracowania koncepcji przejęcia przez SIMP funkcji związków zawodowych środowiska inżynierów i techników mechaników oraz wprowadzenia odpowiednich zmian w statucie SIMP.

Andrzej Minkiewicz

STANOWISKO STOWARZYSZENIA ELEKTRYKÓW POLSKICH

Do przewodniczącego ZG SIMP, kol. Aleksandra Kopcia, wpłynęły dwa pisma opracowane przez aktyw specjalistów Stowarzyszenia Elektryków Polskich: "Memoriał o naprawę polskiej telekomunikacji" i "Stanowisko w sprawie zapewnienia energii dla preferowanych kierunków rozwoju kraju". Przytaczając oba pisma informujemy, że SEP zadeklarował czynny współudział w realizacji wysuniętych przez siebie postulatów, a jednocześnie oczekuje konkretnych działań od naszego Stowarzyszenia.

MEMORIAŁ O NAPRAWĘ POLSKIEJ TELEKOMUNIKACJI

Stowarzyszenie Elektryków Polskich uważa za swój obowiązek zwrócić uwagę na katastrofalną sytuację, w jakiej znalazła się tak ważna dziedzina infrastruktury technicznej kraju, jaką jest telekomunikacja.

Stan obecny telefonizacji kraju nie zaspokaja podstawowych potrzeb ani społeczeństwa, ani gospodarki narodowej i nowoczesnie rozumianych potrzeb administracji. Stwierdzić przy tym należy, że:

– w 1988 r. tylko co czwarte mieszkanie w mieście i tylko co trzydzieste gospodarstwo wiejskie było wyposażone w telefon,

– blisko 10 000 wsi nie ma żadnej łączności telefonicznej,

– znaczne obszary kraju mają ręczną i niecałodobową łączność telefoniczną,

– znaczna część central i sieci miejscowych jest tak wyeksploatowana, że powstają w nich częste awarie i należy spodziewać się dalszego ich nasilenia, aż do katastrofalnych rozmiarów,

– niewystarczająca jest automatyzacja telefonicznego ruchu międzymiastowego, co utrudnia lub nawet uniemożliwia nawiązywanie połączeń międzymiastowych,

– stan utrzymania central i sieci telefonicznej jest niezadawalający, co powoduje niską jakość usług telefonicznych,

– liczba nie załatwionych podań o założenie telefonu przekroczyła już 2 miliony,

– większość organów administracji i jednostek gospodarki narodowej dysponuje na ogół prymitywnymi środkami łączności i to w niedostatecznej ilości i jakości.

W społeczeństwie, w którym panuje już powszechna i słuszna opinia, że telefon stał się następną potrzebą po mieszkaniu, zbyt wolne tempo rozwoju telekomunikacji powoduje rosnące niezadowolenie i przyczynia się do pogłębienia zacofania cywilizacyjnego.

Obecnie pod względem liczby abonentów telefonicznych na 100 mieszkańców, Polska znajduje się od wielu lat poniżej średniej światowej i na przedostatnim miejscu w Europie, przy czym przy zakładanym dotychczas tempie rozwoju, sytuacja ta do 2010 r. prawdopodobnie nie ulegnie zmianie.

Stowarzyszenie Elektryków Polskich postuluje więc przyjęcie w planach rozwojowych telekomunikacji następujących liczb przyrostów abonentów telefonicznych (w tysiącach):

w latach:	1986 – 90	–	750
	1991 – 95	–	2000
	1996 – 2000	–	4000
	2001 – 2005	–	6000
	2006 – 2010	–	10000

Pozwoli to na uzyskanie jednego telefonu na rodzinę w mieście i jednego telefonu na dwie rodziny na wsi już w roku 2000.

Jednocześnie należy stwierdzić, że jednym z istotnych warunków pomyślnej realizacji rozwoju gospodarczego oraz rządowych priorytetów jest usprawnienie systemu zarządzania na wszystkich szczeblach administracji i gospodarki narodowej. Wymaga to wyposażenia wszystkich jednostek organizacyjnych w nowoczesne środki łączności: przede wszystkim sprawnie działający telefon, ale także w teleks i jego szybką odmianę – teleteks, telefax, pocztę elektroniczną oraz urządzenia teleinformatyczne dla

elektronicznego przetwarzania i transmisji danych, umożliwiające wymianę informacji pomiędzy ośrodkami komputerowymi. Pierwszym technicznie i ekonomicznie uzasadnionym etapem doprowadzenia telekomunikacji do stanu odpowiadającego potrzebom społeczeństwa i gospodarki jest powszechna telefonizacja kraju, gdyż rozwój wszystkich innych służb telekomunikacyjnych powinien mieć za podstawę sieć telefoniczną.

Na znaczenie rozwoju telekomunikacji dla gospodarki narodowej wskazuje także raport Banku Światowego, który jako jeden z warunków rozszerzenia pomocy finansowej dla Polski stawia znaczne przyspieszenie rozwoju telekomunikacji, uważając, że bez tego prawidłowy rozwój gospodarki nie jest możliwy.

Stowarzyszenie Elektryków Polskich z całą odpowiedzialnością stwierdza, że społeczne i technologiczne zacofanie kraju i jego gospodarki będzie w tych warunkach ulegać dalszemu pogłębieniu. Aby temu zapobiec konieczna jest realizacja następujących postulatów:

– opracowanie zrewidowanego planu rozwoju polskiej telekomunikacji w założeniu dynamiki znacznie większej od dotychczas przewidywanej tak, aby realizację założeń przyjętych obecnie osiągnąć nie później niż w roku 2000,

– stworzenie warunków, które umożliwią kierowanie zysków w walucie krajowej i w dewizach, osiąganych ze świadczenia usług telekomunikacyjnych, na dalszy rozwój telekomunikacji,

– stworzenie warunków ekonomicznych, które umożliwią odpowiedni rozwój przemysłu teleelektronicznego, przemysłu kablowego, przemysłu podzespołów i elementów elektronicznych, a także odpowiedni rozwój eksploatacji i budownictwa telekomunikacyjnego oraz zaplecza naukowo-badawczego i projektowego telekomunikacji; przedsięwzięcia te powinny być realizowane w ramach głębokiej restrukturyzacji gospodarki narodowej,

– umożliwienie w jak najszerszym zakresie podjęcia produkcji sprzętu telekomunikacyjnego przez małe zakłady spółdzielcze i rzemieślnicze oraz przez spółki z udziałem kapitału zagranicznego,

– dopuszczenie do działania kapitałów komunalnych i prywatnych, przede wszystkim w zakresie budowy i eksploatacji telekomunikacyjnych sieci wiejskich i na obszarach małych miast oraz stworzenie w tym celu zachęcających warunków ekonomicznych,

– doprowadzenie do uznania zasady, że przy budowie nowych osiedli i nowych dzielnic mieszkaniowych traktuje się realizację central telefonicznych i sieci miejscowej na równi z realizacją sieci wodociągowych, kanalizacyjnych, ogrzewczych i elektrycznych,

– stworzenie warunków ekonomicznych, które umożliwią przemysłowi telekomunikacyjnemu pozyskiwanie krajowych surowców i materiałów niezbędnych do produkcji urządzeń i sprzętu telekomunikacyjnego, takich jak: miedź, ołów, tworzywa sztuczne itp.,

– rozważenie przekształcenia PPTiT w spółkę akcyjną z przewagą kapitału państwowego lub znalezienie innych form zaangażowania kapitału prywatnego w rozwój telekomunikacji.

Realizację powyższych postulatów należy uznać za możliwą, gdyż nakłady na rozwój telekomunikacji, nawet przy znacznym jego przyspieszeniu, stanowiąc będą jedynie nie-

wielki procent całkowitych nakładów na rozwój gospodarki narodowej.

Biorąc powyższe pod uwagę, należy mieć na względzie także fakt, że wobec niezwykle szybkich postępów w dziedzinie mikroelektroniki i informatyki, świat znajduje się u progu nowej epoki cywilizacyjnej nazywanej cywilizacją informacyjną, która nastąpi po dotychczasowej cywilizacji przemysłowej. W epoce tej sprawna telekomunikacja bę-

dzie tym bardziej warunkowała prawidłowe funkcjonowanie społeczeństw.

Stowarzyszenie Elektryków Polskich deklaruje swój czynny udział w realizacji powyższych postulatów jako konsultant, opiniodawca i współrealizator poszczególnych przedsięwzięć mających na celu poprawienie istniejącej sytuacji i rozwój telekomunikacji.

STANOWISKO W SPRAWIE ZAPEWNIENIA ENERGII DLA PREFEROWANYCH KIERUNKÓW ROZWOJU KRAJU

Stowarzyszenie Elektryków Polskich z dużą uwagą zapoznało się z preferowanymi przez rząd kierunkami rozwoju gospodarki narodowej. Jako organizacja naukowo-techniczna, skupiająca ponad 60 000 elektryków wszystkich specjalności, uważamy za swój społeczny obowiązek przedstawić władzom stanowisko dotyczące zagadnień związanych z naszym zainteresowaniem zawodowym, a jednocześnie – podstawowych dla realizacji zamierzeń rządowych. Tym obszarem jest zapewnienie energii gospodarce narodowej, bądź ściślej – pokrycie potrzeb sterowanego zapotrzebowania energii. Nowoczesna gospodarka jest nierozłącznie związana z przepływem informacji, a zatem obszar ten obejmuje także sieć telekomunikacyjną, informatyczną, rozwój elektroniki i informatyki.

Od ponad 40 lat nad polską gospodarką energetyczną ciąży prymat przemysłu ciężkiego i węgla, przy jednoczesnym niedoborze paliw węglowodorowych, energii i mocy elektrycznej. Od wielu lat nie jest prowadzona w kraju polityka energetyczna. Stanowisko dotyczące kompleksu tych zagadnień Stowarzyszenie nasze przedstawi w terminie późniejszym. Szczególnie zamierzamy wykazać, że zmniejszenie energochłonności gospodarki narodowej i jej unowocześnienie oznaczają wzrost udziału energii elektrycznej w gospodarce, a tym samym wzrost potrzeby wytwarzania, przesyłu i rozdziału energii elektrycznej.

Uważamy za palącą obecnie konieczność przedstawienia poglądu na problematykę energetyczną trzech preferowanych kierunków rozwoju kraju:

- rolnictwa i przemysłu spożywczego,
- budownictwa mieszkaniowego,
- ochrony środowiska.

W latach 1980-1987 ogólne zużycie energii elektrycznej w kraju wzrosło o 21%, podczas gdy w rolnictwie o 58%, ale długość sieci średnich i niskich napięć wzrosła tylko o ok. 9,5%.

W dalszym ciągu Polska zajmuje jedno z ostatnich miejsc w Europie pod względem zużycia energii elektrycznej na jednego mieszkańca w roku, jedno z ostatnich miejsc pod względem zużycia przez gospodarstwa domowe i rolnictwo oraz jedno z ostatnich miejsc pod względem wartości produkcji czystej wytworzonej w przemyśle z 1 MWh energii elektrycznej. Wzrost zużycia energii w rolnictwie w przeważającej mierze wywołany był odbiornikami w rolniczych gospodarstwach domowych, a w niedostatecznym stopniu pokrył potrzeby produkcyjne gospodarstw rolnych. Wynika to z dramatycznego niedorozwoju sieci zasilającej rolnictwo: w ponad 13 tysiącach wsi nie ma technicznych możliwości podłączenia nowych odbiorników energii elektrycznej, ponad 40% gospodarstw indywidualnych nie ma zasilania trójfazowego, co oznacza, że nie może instalować podstawowych urządzeń gospodarczych (np. dożarek bańkowych). Około 6000 km linii średniego napięcia zasilających wsie ma skorodowane, nie stosowane dzisiaj przewody stalowe. Około 500 tysięcy odbiorców wiejskich otrzymuje energię elektryczną o niewłaściwej jakości – zaniżonym napięciu. Powoduje to niemożność zasilania odbiorników i stwarza niebezpieczeństwo porażek i pożarów. Przerwy w dostawie energii elektrycznej dla wsi występują 10-krotnie częściej niż w miastach i są znacznie dłuższe. A jednocześnie racjonalizacja użytkowania energii w rolnictwie oznacza zwiększone zapotrzebowanie na

energię elektryczną. W dodatku przemysł nie produkuje na potrzeby kraju wystarczającej liczby odbiorników dla gospodarstw wiejskich. Braki łączności telefonicznej na wsiach czynią niezbędne wyjazdy, połączone ze stratą czasu rolnika i zużywaniem paliwa.

Specjaliści z dziedziny rolnictwa zwracają uwagę, że przyrost produkcji rolniczej (roślinnej i zwierzęcej) jest proporcjonalny, natomiast nakład pracy ludzkiej jest odwrotnie proporcjonalny do ilości energii elektrycznej zużywanej w rolnictwie. Energia elektryczna nie może być w rolnictwie zastąpiona inną postacią energii. Choćby dla pozyskania i schładzania mleka – podstawy żywienia ludności, najtańszego produktu białkowego pochodzenia zwierzęcego – podstawowym nośnikiem energetycznym jest energia elektryczna. Energia elektryczna jest także jedynym nośnikiem, który w wielu wypadkach może zastąpić brakujące paliwa węglowodorowe.

Przemysł rolnospożywczy, który obecnie uczestniczy w ok. 7% w wytworzeniu dochodu narodowego przez przemysł, zużywając niewiele ponad 7% energii wykorzystanej przez przemysł (dla porównania te same wskaźniki dla hutnictwa wynoszą odpowiednio ok.: 3% i ponad 27%) wymaga niezawodnej i zwiększonej dostawy energii elektrycznej.

Rozwój budownictwa mieszkaniowego czyni niezbędnym rozwój elektrociepłowni, wytwarzających energię elektryczną i ciepłą. Ilość paliwa na wytworzenie tej samej ilości ciepła jest w elektrociepłowniach o 6-12 razy mniejsza niż przy ogrzewaniu tradycyjnym i o 1,5-3 razy mniejsza niż przy ogrzewaniu z lokalnych kotłowni. Przyłączając do nowych elektrociepłowni stare budynki istnieje możliwość zapewnienia ogrzewania nowemu budownictwu mieszkaniowemu bez liczącego się przyrostu zapotrzebowania węgla. A jednocześnie likwidacja małych kotłowni i ogrzewania indywidualnego znacząco zmniejszy zagrożenia środowiska, dzięki wyeliminowaniu niskich emitorów pyłu i sadzy oraz licznych punktów przeładunku węgla i odpadów paleniskowych. Problem jednak należy rozważać szerzej, niezbędne jest zapewnienie rozbudowy infrastruktury energetycznej dla nowych osiedli mieszkaniowych.

Istotą energochłonności budownictwa jest duża energochłonność materiałów budowlanych. Istotą dużego zużycia energii w budynkach jest niska izolacyjność cieplna elementów tworzących budynki. Rozwiązanie tych problemów, zgodnie ze światowymi kierunkami postępu technicznego w budownictwie, jest jednym z warunków zapewnienia energii niezbędnej dla potrzeb rozwojowych budownictwa i gospodarki mieszkaniowej.

Nawiązując do poruszonej już problematyki ochrony środowiska podkreślamy, że duże instalacje energetyczne (elektrownie i elektrociepłownie) mogą być wyposażone nie tylko w urządzenia odpylające, lecz i w instalację do odsiarczania spalin i usuwania z nich tlenków azotu oraz w odpowiednią aparaturę pomiarowo-kontrolną i wysoko kwalifikowany personel – w związku z czym tylko takie, duże obiekty energetyczne, mogą zapewnić wytwarzanie energii elektrycznej i ciepłej bez zagrożeń ekologicznych.

Przytoczone tu fakty upoważniają do sprecyzowania najpilniejszych działań dla zapewnienia energii elektrycznej preferowanym kierunkom rozwoju. Zdaniem Stowarzyszenia należy:

- radykalnie i szybko ograniczyć energochłonną

i niską pod względem jakości produkcję hutniczą, uzyskując energię i moc dla preferowanych kierunków,

– ulepszyć strukturę energii pierwotnej przez likwidację praktycznie istniejącej obecnie monostruktury węglowej,

– zapewnić poprawę jakości węgla dostarczanego elektroenergetyce, co w sposób bezwystycyjny pozwoli zwiększyć moc dyspozycyjną elektrowni o 1500-2000 MW, tj. o ok. 5%, a jednocześnie poprawić sytuację ekologiczną kraju,

– przewidzieć środki na poprawę stanu sieci elektrycznych zasilających wsie, łącznie ze środkami wykonawstwa dla tego budownictwa; poza bezpośrednimi efektami w rolnictwie pozwoli to zmniejszyć straty sieciowe,

– rozwinąć budowę elektrociepłowni dla nowych osiedli, co pozwoli poza efektami ogrzewania, dzięki bar-

dziej równomiernemu rozmieszczeniu źródeł energii elektrycznej, uzyskać dodatkową energię przez zmniejszenie strat sieciowych,

– zapewnić rozwój produkcji nowoczesnych i energooszczędnych odbiorników energii elektrycznej,

– zapewnić wsi nowoczesne środki łączności, a zwłaszcza telefony, co umożliwi zmniejszenie zużycia energii na środki transportu indywidualnego i lepsze wykorzystanie czasu rolnika.

Stowarzyszenie Elektryków Polskich pragnie tym stanowiskiem przedstawić najistotniejsze problemy mogące – naszym zdaniem – decydować o realizacji priorytetów gospodarczych przyjętych przez rząd. Stowarzyszenie jest gotowe brać udział w opracowaniu programów rozwiązań doraźnych i propozycji długofalowych oraz włączyć do ich realizacji cały swój aktyw.

50-LECIE ODDZIAŁU SIMP W BIELSKU-BIAŁEJ

W sali Teatru Polskiego 14 lutego 1989 r. odbyła się uroczystość z okazji 50-lecia działalności Oddziału SIMP w Bielsku-Białej, powstałego w listopadzie 1938 r. Udział w uroczystości wzięli przede wszystkim przedstawiciele kół zakładowych SIMP z terenu oddziału oraz liczni zaproszeni goście, a wśród nich m.in.: wicewojewoda bielski – mgr inż. Kazimierz Sordyk, prezydent Bielska-Białej – mgr inż. Kazimierz Kalisz, przewodniczący ZG SIMP – kol. Aleksander Kopeć, sekretarz generalny NOT – kol. Kazimierz Wawrzyniak, sekretarz generalny SIMP – kol. Feliks Zielnik, przewodniczący Rady Wojewódzkiej NOT w Bielsku-Białej – kol. Jan Wnuk.

Uroczystość otworzył wieloletni przewodniczący Zarządu Oddziału Wojewódzkiego SIMP w Bielsku-Białej – kol. Kazimierz Rajzer, który po przywitaniu zebranych simpowców i gości, wygłosił okolicznościowy referat, przypominając historię i najwybitniejszych działaczy Oddziału, zwracając szczególną uwagę na okres powstania Oddziału Śląska Cieszyńskiego i pierwsze lata działalności po wyzwoleniu.

Obszerną informację na temat historii Oddziału SIMP w Bielsku-Białej, pokrywającą się w części z wystąpieniem kol. K. Rajzera, zamieściliśmy w nr 11/1988 Informatora ZG SIMP.

Po wystąpieniu przewodniczącego Zarządu OW SIMP zabrał głos kol. Stanisław Królikowski, który poinformował o przyznanych z okazji jubileuszu odznaczeniach, wyróżnieniach i dyplomach.

Odznaczenia państwowe otrzymali:

- Złoty Krzyż Zasługi – kol. Józef Francuz,
- Srebrne Krzyże Zasługi – kol. kol.: Ludwik Majewski, Wacław Rosikoń,

Przewodniczący Zarządu Oddziału Wojewódzkiego SIMP w Bielsku-Białej – kol. Kazimierz Rajzer podczas wygłaszania okolicznościowego referatu

Fot. J. Irzykiewicz

Wicewojewoda bielski – Kazimierz Sordyk dekoruje kol. Ludwika Majewskiego Srebrnym Krzyżem Zasługi. Obok stoi kol. Stefan Gadziński, który otrzymał Brązowy Krzyż Zasługi

Fot. J. Irzykiewicz

● Brązowy Krzyż Zasługi – kol. Stefan Gadziński, Odznaczenia wręczył wicewojewoda bielski Kazimierz Sordyk.

Odznaki "Za Zasługi dla Rozwoju Przemysłu Maszynowego" otrzymali:

● Srebrne – kol. kol. Eugeniusz Bojda, Władysław Gibas, Jan Jasek, Jan Kuminek,

● Brązową – kol. Ignacy Tobiasiewicz, Odznaki wręczył dyrektor Sekretariatu Organizacji Współpracy Przemysłów Łożyskowych RWPG Aleksander Kopeć.

Odznaki "Za Zasługi dla Rozwoju Województwa Bielskiego" przyznane zostały kol. kol.: Sławoszowi Durczewskiemu, Stanisławowi Górkowi, Tadeuszowi Hreczuchowi, Jackowi Kłosińskiemu, Ireneuszowi Mareckiemu i Bronisławowi Piotrowskiemu.

Odznaki wręczył wicewojewoda Kazimierz Sordyk.

Odznaki Honorowe NOT otrzymali:

● Złote – kol. kol.: Piotr Okrzesik i Stanisław Zdich,
● Srebrne – kol. kol.: Zygmunt Głęb, Stefan Korzonkiewicz, Eugeniusz Ogiełto, Tadeusz Pawełek, Marian Szafruga, Bolesław Suski.

Odznaki te wręczył sekretarz generalny NOT – kol. Kazimierz Wawrzyniak.

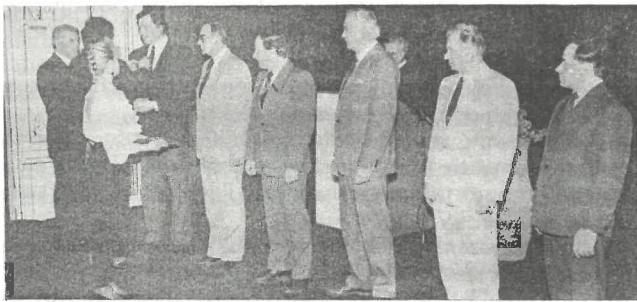
Następnie wręczone zostały **Odznaki Honorowe SIMP**, które otrzymali:

● Zbiorową – Fabryka Reduktorów i Motoreduktorów BEFARED, na ręce dyrektora – B. Okrzesika,

● Złotą – kol. kol.: Adam Drąg, Jan Hajduk, Ireneusz Jaszczurowski,

● Srebrną – kol. kol.: Jerzy Czudek, Stanisław Dobosz, Tadeusz Górowicz, Emil Halama, Andrzej Iwański, Witold

Wicewojewoda bielski — Kazimierz Sordyl w asyście kol. Kazimierza Rajzera wręcza odznaki "Za Zasługi dla Województwa Bielskiego". Od lewej strony stoją: kol. Tadeusz Hreczuch Sławosz Duraczewski, Jacek Kłosiński, Ireneusz Marecki, Bronisław Piotrowski i Stanisław Górak

Fot. J. Irzykiewicz

Kochanowicz, Józef Kolondra, Ryszard Olchówka, Piotr Pieczora, Zbigniew Zajac i Józef Szczotka.

Odnaki wręczył przewodniczący ZG SIMP — kol. Aleksander Kopeć.

Wszystkim wręczającym odznaczenia i odznaki towarzyszył przewodniczący Zarządu OW SIMP — kol. Kazimierz Rajzer.

W dalszej części uroczystości serdeczne gratulacje, życzenia, kwiaty i okolicznościowe upominki Jubilatów złożyli przedstawiciele oddziałów wojewódzkich SIMP z Katowic, Leszna, Wrocławia, Białegostoku, Opola, Poznania, dyrektorzy agend SIMP CPT, SIMPEX-u, SIMPTUR-u, ZOKIW-u oraz przedstawiciele kół SIMP z terenu miasta Czechowice-Dziedzice (z KONTAKT-u, ELGOS-u, Fabryki Kabli, Zakładu nr 8 FSM).

Jako ostatni zabrał głos kol. Aleksander Kopeć. Składając serdeczne gratulacje Koleżankom i Kolegom z Oddziału SIMP w Bielsku-Białej za dotychczasowe osiągnięcia w działalności społecznej zwrócił uwagę na kilka następujących faktów, wyróżniających ten Oddział, zdaniem władz SIMP, w Stowarzyszeniu.

- Działalności simpowskiej w Bielsku-Białej towarzyszy bardzo dobra przyjacielska atmosfera, autentycznie koleżeńskie stosunki, tak w Zarządzie Oddziału, jak i we wszystkich innych ogniwach — włącznie z kołami zakładowymi SIMP. Powszechnie znana jest w kraju Wasza gościnność i serdeczność, za co cieszą się nieukrywaną sympatią,
- Agendy działalności gospodarczej działające na terenie Oddziału — SIMPEX i SIMPTUR, pomimo stosunkowo niedługiego okresu istnienia — należą do wyróżniających się w skali kraju. Z uznaniem chcę podkreślić zwłaszcza interesującą formę organizowania przez SIMPEX w Bielsku-Białej serwisu dla firm zagranicznych.

- Dużym zainteresowaniem cieszą się organizowane przez Oddział cykliczne imprezy naukowo-techniczne, związane z aktualnymi potrzebami przemysłu i środowiska technicznego, takie jak np. narady na temat spółtek, działalności gospodarczej czy przedsiębiorstw innowacyjno-wdrożeniowych.

- W Oddziale obserwujemy duże zainteresowanie sprawami młodzieży, tak istotne w kontekście problemów tej grupy obywateli naszego kraju i znanego zjawiska "starzenia"

Przewodniczący ZG SIMP — kol. Aleksander Kopeć wręcza dyrektorowi Fabryki Reduktorów i Motoreduktorów BEFARED w Bielsku-Białej — B. Okrzesikowi przyznany tej Fabryce Dyplom Zbiorowej Honorowej Odznaki SIMP

Fot. J. Irzykiewicz

się SIMP. Popieramy takie inicjatywy jak organizowanie konkursów na najlepsze prace dyplomowe dla uczniów średnich szkół zawodowych czy funkcjonujące kluby modelarskie.

- Na podkreślenie zasługuje bardzo dobra współpraca Oddziału i innych ogniw SIMP z władzami polityczno-administracyjnymi województwa, poszczególnych miast czy zakładów pracy. Dzięki temu m.in. jedna z ulic Bielska-Białej nosi imię naszego wybitnego działacza i inżyniera — Stanisława Skrzydlewskiego.

- Efektami bardzo dobrej działalności bielsko-białskiego SIMP-u jest wzrost liczby członków Stowarzyszenia — tylko w ostatnim, 1988 r. o 150 osób, a potwierdzeniem uznania dla działaczy tego regionu w kraju — częsty wybór do najwyższych władz SIMP. Od kilku kadencji Kazimierz Rajzer pełni funkcję członka Prezydium i wiceprzewodniczącego ZG SIMP. W obecnej kadencji członkiem Prezydium ZG SIMP jest kol. Antoni Krajewski, a członkiem

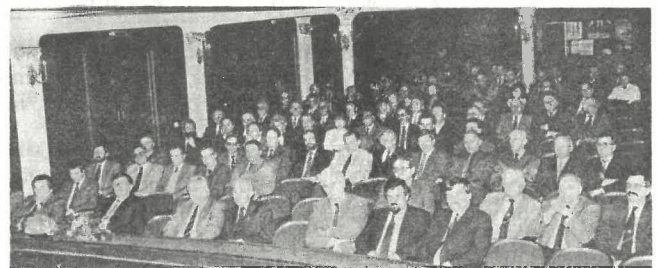

Przewodniczący OW SIMP we Wrocławiu — kol. Bronisław Jutarski przekazuje od simpowców wrocławskich simpowcom bielskim okolicznościowy list z gratulacjami i życzeniami, schowany w ozdobnej szkatułce. Upominek w imieniu Jubilatów odbierają: kol. Kazimierz Rajzer — przewodniczący i kol. Antoni Krajewski — sekretarz OW SIMP w Bielsku-Białej

Fot. J. Irzykiewicz

Główniej Komisji Rewizyjnej — kol. Stanisław Królikowski. Kilku innych Kolegów z Oddziału jest członkami komisji Zarządu Głównego SIMP.

Życząc simpowcom Podbeskidzia dalszych osiągnięć w działalności stowarzyszeniowej, w pracy zawodowej i wszelkiej pomyślności w życiu osobistym, przewodniczący

Widok ogólny sali w Teatrze Polskim podczas uroczystości z okazji 50-lecia Oddziału SIMP w Bielsku-Białej

Fot. J. Irzykiewicz

ZG SIMP nieco przekornie, gdyż u podnóża gór, życzył po marynarSKU — "Tak trzymać nadal, Koleżanki i Koledzy".

Następnie kol. A. Kopeć, korzystając z tak licznych zebrania aktywistów simpowskich, przedstawił swój pogląd na temat przyszłości ruchu inżynierskiego w Polsce, w kontekście zachodzących przemian społeczno-politycznych oraz główne kierunki ewentualnych zmian w Statucie SIMP.

W części artystycznej uroczystości wystąpiła znakomita Orkiestra Kameralna z Bielska-Białej z 40-minutowym koncertem znanych utworów klasycznych i popularnych.

Wieczorem goście, członkowie władz Oddziału SIMP, odznaczeni z okazji jubileuszu oraz niektórzy działacze z kół zakładowych SIMP wzięli udział w koleżeńskej kolacji w Klubie Wielofunkcyjnym Fabryki Samochołów Małolitrażowych, zlokalizowanym koło Lasku Cygańskiego w Bielsku-Białej. (L.B.)

W dn. 8-12 maja 1989 r. w Domu Technika NOT w Warszawie Sekcja Optyki SIMP i Ośrodek Doskonalenia Kadr SIMP organizują międzynarodową konferencję INTERFEROMETRIA 89 pt. "100 lat po Michelsonie — stan sztuki i zastosowań".

Co to jest interferometria?

Interferometria jest typową nauką stosowaną (częścią szeroko rozumianej metrologii), wykorzystywaną do mierzenia zjawisk interferencji, tj. nakładania się dwóch spójnych fal, najczęściej świetlnych. Jeśli jedna z tych fal jest zaburzona przez badany obiekt, to powstający obraz interferencyjny zostaje odpowiednio zmieniony, a z kształtu prążków interferencyjnych obrazu można z dużą dokładnością sądzić o kształcie obiektu. Tę dokładność metody interferencyjnej zawdzięczają niezwykle małej długości fal świetlnych (0,3-0,7 μm). Ma to zasadniczy wpływ na zwiększenie roli interferometrii we współczesnej technice, gdyż warunkiem koniecznym precyzji wykonania jest możliwość dokładnego pomiaru.

Interferometria znalazła różnorodne zastosowania we wszystkich niemal skalach wielkości, od mikroświata do kosmosu. Interferometr sprzężony z mikroskopem pozwala na pomiar obiektów o rozmiarach mikrometrowych z dokładnością do nm. Interferometry gwiazdne osiągają zdolność rozdzielczą poniżej 10^{-4} kątowej; a ich zastosowanie wyznacza obecnie kierunek rozwoju astronomii optycznej i zwiększa możliwości badania kosmosu. Interferometria holograficzna pozwala na badanie obiektów o skomplikowanej strukturze (np. defektoskopia turbin) i szybkozmiennych procesów (np. diagnostyka plazmy).

Gwałtowny obecnie rozwój informatyki nie ominął także interferometrii. Jednym z wiodących dzisiaj kierunków jej rozwoju jest opracowywanie automatycznych procedur odczytu obrazów interferencyjnych i komputerowego tłumaczenia ich na kształt badanych obiektów. Pomyślny rozwój zastosowań informatyki zadecyduje o zmianie interferometrii z techniki raczej laboratoryjnej, do stosowania której niezbędny jest wysoko przeszkolony personel, na technikę w pełni przemysłową.

Albert Michelson — patronem konferencji

Nieprzypadkowo na patrona konferencji obrany został Albert Michelson, wielki fizyk amerykański, jeden z twórców interferometrii, pierwszy amerykański laureat nagrody Nobla z 1907 r., urodzony 19 grudnia 1852 r. w Strzelnie na Pomorzu. W roku bieżącym mijają 102 lata od jego słynnego eksperymentu przeprowadzonego razem z Morley'em, podczas którego dowiedziano braku istnienia wiatru eterowego (eter — hipotetyczny nośnik fal świetlnych). Początkowo eksperyment ten uchodził za nieudany, a Michelson pocieszał się, że jego wynikiem pozytywnym będzie przynajmniej opracowanie nowego typu interferometru. Dziś ten interferometr, będący jednym z klasycznych układów, jest nazwany jego imieniem, a uważany początkowo za nieudany eksperyment Michelsona-Morley'a stał się potwierdzeniem szczególnej teorii względności.

W ten sposób interferometria po raz pierwszy wpłynęła na rozwój całej fizyki. Ten wpływ utrzymuje się do dzisiaj, czego dowodem są próby eksperymentalnego stwierdzenia, za pomocą technik interferometrycznych, faktu istnienia fal grawitacyjnych czy też piątej siły — grawitacyjnego oddziaływania średniozasięgowego.

A. Michelson jest także twórcą wzorca metra opartego na zliczaniu prążków interferencyjnych promieniowania kadmu (metoda, na której oparto definicję metra), twórcą techniki interferometrii gwiazdnej i twórcą spektroskopii fourierowskiej (wyliczono tu jedynie te techniki, w których wykorzystane są zjawiska interferencji).

Wszystkie wymienione dziedziny optyczne są nadal twórczo rozwijane i stanowią użyteczne narzędzia ekspe-

rymentalne i poznawcze. Na konferencji będą one prezentowane w referatach i komunikatach.

Zakres tematyczny konferencji

Wprawdzie komunikaty poświęcone interferometrii pojawiały się w sesjach tematycznych wielu optycznych sympozjów, to jednak, mimo bogatych tradycji i burzliwego w ciągu ostatnich kilku lat rozwoju interferometrii, nie było konferencji poświęconej tylko tej dziedzinie optyki i podsumowującej jej postępy. Sekcja Optyki przy ZG SIMP postanowiła wypełnić tę lukę, jak również uczcić fakt urodzin Michelsona w Polsce, organizując tę konferencję. Jej zakres tematyczny jest możliwie szeroki i obejmuje, obok klasycznej interferometrii, także jej działy, jak: interferometria holograficzna, laserowa, plamkowa, gwiazdna i natężeniowa, mikrointerferometria mory, a także komputerowa analiza obrazów interferencyjnych.

Organizatorzy pragną położyć nacisk na ukazanie zastosowań interferometrii, dlatego do tematyki obrad włączyli następujące jej aplikacje: testowanie elementów optycznych, włókien światłowodowych i tekstylnych, cienkich warstw i powierzchni, wizualizację przepływów, diagnostykę plazmy, biomedycynę, przemysł maszynowy, wytwarzanie sensorów światłowodowych oraz pomiary przesunięć i obrotów.

Uczestnicy konferencji

W skład Komitetu Naukowego Konferencji wchodzi 22 specjalistów o międzynarodowej renomie z 12 krajów, a w 18 referatach zaproszonych gości zostanie dokonany przegląd ostatnich postępów w dziedzinie interferometrii.

Konferencja spotkała się z dużym zainteresowaniem optyków z całego świata, zajmujących się interferometrią. Do udziału w konferencji zgłosiło się dotąd ok. 230 osób, w tym 55 uczestników z Polski, 48 z ZSRR, 18 z Czechosłowacji, 12 z Japonii, 11 z Wielkiej Brytanii, po 10 z RFN, NRD i USA. Inne kraje będą reprezentowane przez delegacje kilkuosobowe, a są między nimi takie egzotyczne, jak: Kuwejt, Brazylia czy Republika Południowej Afryki.

Liczby uczestników są jedynie szacunkowe, gdyż określone zostały na podstawie przysłanych dotychczas komunikatów i wstępnych kart zgłoszeń. Rejestracja będzie trwać do chwili rozpoczęcia konferencji, a więc organizatorzy spodziewają się wzrostu liczby uczestników.

Do końca lutego na konferencję zgłoszono 110 komunikatów. Na podstawie załączonych danych można się przekonać, że konferencja cieszy się również dużym zainteresowaniem ze strony specjalistów ze Wschodu, jak i z Zachodu, w czym organizatorzy widzą jej szczególną zaletę. Konferencji będzie towarzyszyć wystawa sprzętu interferometrycznego, a materiały konferencyjne będą wydane przez Międzynarodowe Towarzystwo Inżynierii Optycznej SPIE — organizację specjalizującą się w tego rodzaju działalności. Fakt ten przyczynił się do dodatkowego wzrostu zainteresowania konferencją na świecie, jako że firma SPIE jest dobrze znana i uznana w środowisku optycznym. Konferencji będzie towarzyszyć wystawa sprzętu interferometrycznego organizowana przez Ośrodek Postępu Technicznego NOT (OPT zajmuje się także graficznym wystrojem samej konferencji). Imprezy towarzyszące, wycieczki i obsługę hotelową gości prowadzi Biuro Kongresów Orbis.

Znaczenie i spodziewane efekty konferencji

Organizatorzy spodziewają się, że konferencja będzie dowodem znaczenia i możliwości organizacyjnych polskiego środowiska optycznego i zwiększy jego prestiż na arenie międzynarodowej. Mają oni także nadzieję, że konferencja przyczyni się do konsolidacji krajowego środowiska optyków i pomoże zwrócić uwagę na problemy przemysłu optycznego, mającego bogate tradycje w Polsce, decydują-

KONSTRUKCJA I EKSPLOATACJA NARZĘDZI DO OBRÓBKII PLASTYCZNEJ METALI

W Domu Technika NOT w Częstochowie, w dniach 15-16 listopada 1988 r. odbyła się Krajowa Konferencja Naukowo-Techniczna pt. "Konstrukcja i eksploatacja narzędzi do obróbki plastycznej metali". Organizatorem konferencji była Sekcja Obróbki Plastycznej OW SIMP w Częstochowie. W obradach wzięło udział 240 osób z uczelni technicznych i zakładów przemysłowych z całego kraju. Podczas konferencji wygłoszono 18 referatów obejmujących następujące zagadnienia: materiały na narzędzia do obróbki plastycznej na zimno i na gorąco, metody podwyższania trwałości eksploatacyjnej narzędzi, konstrukcja narzędzi oraz komputerowe wspomaganie projektowania narzędzi.

W pierwszym dniu obrad dr inż. Tadeusz Bok i mgr inż. Marian Domin z Przedsiębiorstwa Automatyki Przemysłowej MERA-PNEFAL w Warszawie zaprezentowali następujące referaty:

- *Technologiczność konstrukcji tłoczników, wykrojników i gięteków,*
- *Szlifowanie opuszczeń kątowych na profilach roboczych w kamieniach płyt tnących wykrojników,*
- *Efektywne wykorzystanie szlifierek do płaszczyzn w procesie szlifowania profili.*

Referaty te dotyczyły narzędzi do obróbki plastycznej na zimno, wykonywanych przy użyciu elektrodrażarek sterowanych numerycznie. Omówiono również sposoby szlifowania wkładek z węglików spiekanych, stosowanych w złożonych tłocznikach wielotaktowych. Wskazano korzyści wynikające z zastosowania szlifierek pełzających do szlifowania opuszczeń kątowych wkładek matrycowych oraz stempli.

W referacie pt. *Wybrane problemy z technologii ciągnięcia* autor – mgr inż. Wiesław Tomaszewicz, (Zakłady Silników Elektrycznych Małej Mocy SILMA) zwrócił uwagę na trudności w zachowaniu geometrii małych wytłoczek. Stwierdził, że jednym ze sposobów zwiększenia dokładności wytłoczek jest zastosowanie przetłaczania kalibrującego z wykorzystaniem aktywnych sił tarcia.

Doc. dr hab. inż. Wiesław Weroński i dr inż. Krzysztof Michałowski z Politechniki Lubelskiej w referacie na temat: *Badania w zakresie przemysłowego kształtowania*

dokończenie z 7 str.

cego o nowoczesności kraju w równym stopniu co elektrotechnika, a obecnie pogrążonego w głębokim kryzysie, nawet w porównaniu z innymi gałęziami polskiej gospodarki.

Wreszcie ostatnim, ale nie mniej ważnym aspektem, jest ekonomiczna strona konferencji. Jest ona dotowana przez Komitet Nauki i Postępu Technicznego oraz Ministerstwo Przemysłu. Dotacje te zostaną zużyte przede wszystkim na obniżenie kosztu udziału dla uczestników krajowych i na koszty zakwaterowania członków komitetu naukowego i zaproszonych wykładowców.

Spodziewane dochody konferencji wyniosą natomiast ok. 25 tys. dolarów USA, 6 tys. rubli i 1,5 mln zł (są to szacowane zyski SIMP z wpisowego na konferencję i z odpisu opłat uczestników wystawy sprzętu). Wziąwszy pod uwagę opłaty hotelowe oraz uczestnictwo w imprezach organizowanych przez Biuro Kongresów Orbis można oszacować, że uczestnicy konferencji "zostawiają" w naszym kraju ponad 60 tys. dolarów i 15 tys. rubli. Można więc ocenić, że konferencja będzie przedsięwzięciem dochodowym. Dlatego ze względów merytorycznych, jak również ekonomicznych organizatorzy będą próbowali przekształcić konferencję INTERFEROMETRIA w stałą imprezę międzynarodową, organizowaną cyklicznie (np. co 4 lata).

W prezydium zasiadli organizatorzy konferencji (od lewej): dr inż. Elżbieta Bociąg (sekretarz organizacyjny), doc. dr inż. Józef Koszkuł (przewodniczący Komitetu Organizacyjnego), mgr inż. Marek Rabenda (Instytut Rozwoju Techniki Drobnej Wytwarzalności w Częstochowie), dr inż. Kajetan Wojsyk (sekretarz naukowy konferencji)

wyrobów typu "zaślepek" stożkowych przedstawili rozwiązanie konstrukcyjne elementów roboczych narzędzi (stempli i matryc) do wykonywania tych wyrobów. Autorzy zaprezentowali również program komputerowy (w języku BASIC) pozwalający na wyznaczenie prawidłowego zarysu matrycy.

W referacie dr inż. Andrzeja Brodzińskiego i dr inż. Tadeusza Ostrowskiego z Politechniki Lubelskiej nt. *Konstrukcja narzędzi do kształtowania kluczy nasadowych dla typoszeregu s = 18-36 mm* przedstawiono nowe uniwersalne rozwiązanie konstrukcyjne narzędzi, przydatne do zastosowania w produkcji wyrobów wymagających częstego przeobrażania.

Dr inż. Jan Musialik i dr inż. Kazimierz Łyczko oraz dr inż. Henryk Czarnecki (Politechnika Częstochowska) w referacie nt. *Wyginięcie gwintów zewnętrznych głowicami* zaprezentowali konstrukcję głowic gwinciarzskich oraz wskazali korzyści wynikające z zastosowania technologii walcowania gwintów zamiast ich naciskania. Autorzy omówili również właściwości gwintów walcowanych, podali parametry walcowania oraz zalecane twardości rolek walcujących.

W referacie dr inż. Lechosława Ciupika i mgr inż. Kazimierza Zatorskiego (Wyższa Szkoła Inżynierska w Zielonej Górze) pt. *Wyciskanie przeciwbieżne zamknięte wyrobów bimetalowych* przedstawiono interesującą metodę wykonywania wyrobów bimetalowych (w postaci kubków), wskazując na istotną rolę dociskacza podczas wyciskania przeciwbieżnego. Zastosowanie dociskacza pozwala na uzyskanie wyprasek wielowarstwowych o bardzo różnych właściwościach wytrzymałościowych i reologicznych oraz o dużej równomierności rozłożenia warstw.

W referacie prof. dr n.t. G. J. Guna, prof. dr n.t. B.J. Prudkowskiego i doc. kand. n.t. A.M. Gałkina (Moskiewski Instytut Stali i Stopów) nt. *Metodyka projektowania na EMC matryc do wyciskania* przedstawiono teoretyczne podstawy oraz praktyczne przykłady optymalnego konstruowania matryc do wyciskania kształtowników. Przedstawioną metodę projektowania zastosowano w wielu zakładach metalurgicznych ZSRR, stwierdzając jej wysoką techniczną i ekonomiczną efektywność.

Dr inż. Werner Voigt z Uniwersytetu Technicznego w Karl-Marx-Stadt, w referacie nt. *Kombinacje metod obróbki plastycznej: wyoblanie i zgniatanie obrotowe* omówił ciekawe sposoby kształtowania wyrobów metodą, w której połączono wyoblanie i zgniatanie obrotowe. Zastosowa-

na metoda pozwala na uzyskiwanie bardzo wysokiej dokładności geometrycznej produkowanych wyrobów oraz wysokiej gładkości ich powierzchni.

Referenci reprezentujący firmę O.K. z Warszawy zaprezentowali oprogramowanie inżynierskie wspomagające pracę projektantów — konstruktorów i technologów z dziedziny obróbki plastycznej metali. **Dr inż. L. Olejnik** omówił metodykę komputerowo wspomaganego projektowania technologii tłoczenia naczyń cylindrycznych. **Mgr inż. Marek Kawka** przedstawił przykłady projektowania matryc składanych, z uwzględnieniem rozkładu obciążeń poszczególnych elementów narzędzia. **Mgr inż. Roman Mołdach** zaprezentował oprogramowanie RoboCAD, ułatwiające i znacznie przyspieszające tworzenie dokumentacji technicznej. **Dr inż. Jacek Kołodziejski** z Politechniki Warszawskiej zaprezentował program komputerowy pozwalający na ustalenie procesu technologicznego i ocenę pewności technologicznej wykonania tulei grubościennych z dnem.

W drugim dniu obrad **doc. dr hab. inż. Andrzej Kocańda** z Politechniki Warszawskiej w referacie pt. *Wykorzystanie wskaźnika odporności na zmęczenie niskocyklowe do oceny przydatności stali szybko tnącej SW7M na matryce obciążone cieplno-mechanicznie* omówił wyniki badań wpływu temperatury austenitowania oraz temperatury odpuszczania na odporność zmęczeniową stali narzędziowych do pracy na gorąco. Stwierdził, że najkorzystniejsza temperatura pracy narzędzia, z punktu widzenia uzyskania wysokiej odporności zmęczeniowej, zawiera się w granicach 400-500°C.

Dr inż. Józef Jasiński, prof. dr hab. inż. Leopold Jeziorski, dr inż. Marek Kubara i mgr inż. Tadeusz Frączek (Politechnika Częstochowska) przedstawili referat pt. *Oddziaływanie generowanej w złożu fluidalnym atmosfery na własności stali narzędziowych*. W referacie omówiono metodę obróbki cieplnej w złożu fluidalnym, umożliwiającą zastąpienie stali narzędziowych węglowodorkami stalami konstrukcyjnymi na stemple wykrawające pilniki oraz narzędzia do cięcia szkła.

W referacie **dr inż. Ryszarda Barcika i doc. dr inż. Janusza Pacałowskiego** (Politechnika Łódzka, Filia w Białymostku) nt. *Wzrost trwałości narzędzi poprzez modyfikację stali* stwierdzono, że modyfikowanie borem i wapniem stali narzędziowych WLW i WCLV umożliwia ich stosowanie w temperaturach nawet powyżej 873 K. Zalecono stosowanie stali WLW względnie WCLV modyfikowanych borem, hartowanych w oleju i odpuszczanych w temperaturze 873 K, na wysokojakościowe narzędzia do obróbki plastycznej metali na gorąco.

Dr inż. Józef Rabus, dr inż. Roman Kozik i dr inż. Eugeniusz Hajduczek z Politechniki Śląskiej zaprezentowali referat nt. *Konstrukcja i eksploatacja narzędzi do prasowania obwiedniowego na półgorąco*. Stwierdzono przydatność stali SW7M i NC11 na narzędzia do prasowania obwiedniowego odkuwek ze stali 1H18N9T, w warunkach kształtowania na półgorąco, przy czym wskazano na konieczność prowadzenia dalszych badań w celu opracowania sposobów zwiększenia trwałości tych narzędzi.

Dr inż. Andrzej Maranda, dr inż. Jerzy Nowaczewski, dr inż. Bogdan Zygmunt (Wojskowa Akademia Techniczna w Warszawie) i **dr inż. Henryk Dyja** (Politechnika Częstochowska) w referacie pt. *Wybuchowe umacnianie stali* omówili sposób podwyższania właściwości mechanicznych stali manganowych, przeznaczonych na matryce kuźnicze, przez zastosowanie energii wybuchu. W przeprowadzonych badaniach stwierdzili wzrost trwałości matryc, umocnionych wybuchem, w zakresie 30:200%.

W referacie **dr inż. Tadeusza Ostrowskiego i dr inż. Andrzeja Brodzińskiego** (Politechnika Lubelska) pt. *Zwiększenie trwałości matryc do kucia* zaproponowano wprowadzenie zmian konstrukcyjnych matryc kuźniczych, polegających na wykonaniu matryc składanych zamiast jednolitych. Zmiany te umożliwiają zmniejszenie wymiarów gabarytowych narzędzi, a co za tym idzie — zmniejszenie zużycia drogich stali narzędziowych.

Widok sali obrad

Mgr inż. Walerian Majchrzak i inż. Gerard Hajgelman (Instytut Obróbki Plastycznej w Poznaniu) w referacie nt. *Badania laboratoryjne trwałości narzędzi do wykrawania* opisali stanowisko badawcze do przeprowadzania prób trwałości narzędzi do wykrawania na zimno z taśmy. Na podstawie badań laboratoryjnych stwierdzono, że trwałość narzędzi pokrytych warstwą węgla tytanu lub warstwą węgla-azotku tytanu zwiększyła się wyraźnie w porównaniu z narzędziami jedynie hartowanymi i odpuszczalnymi.

Dr inż. Kajetan Wojsyk (Instytut Rozwoju Techniki Drobnej Wytwórczości w Częstochowie) w referacie pt. *Zwiększenie trwałości eksploatacyjnej narzędzi metodą elektroiskrową* opisał metodę nakładania cienkich (do 15 μm) warstw węgla wolframu na powierzchnie elementów narzędzi narażonych na ścieranie. Stwierdzono, iż warstwy takie pozwalają na 3-4-krotne zwiększenie trwałości narzędzi.

Na podstawie wygłoszonych referatów oraz dyskusji sformułowano następujące wnioski:

1. W chwili obecnej istnieje wiele metod konstytuowania warstw powierzchniowych o podwyższonej trwałości eksploatacyjnej, jednak nie są one w dostatecznym stopniu wykorzystywane. Należy więc dążyć do rozpowszechnienia technologii i urządzeń (np. piece ze złożem fluidalnym, urządzenie do elektroiskrowego utwardzania powierzchni itp.) służących do konstytuowania tych warstw.

2. Występuje konieczność utworzenia katalogu metod regeneracji i sposobów zwiększania trwałości eksploatacyjnej różnych elementów narzędzi do obróbki plastycznej na zimno i na gorąco.

3. Należy w większym stopniu podejmować badania właściwości eksploatacyjnych nowych materiałów przeznaczonych na narzędzia do obróbki plastycznej i upowszechniać wyniki tych badań.

4. Istnieje potrzeba rozpowszechnienia oprogramowania inżynierskiego, pozwalającego na przyspieszenie tworzenia dokumentacji technicznych narzędzi oraz dokumentacji procesów technologicznych wyrobów, otrzymywanych metodami obróbki plastycznej.

5. Stwierdza się celowość organizowania cyklicznych (co 2 lata) konferencji z zakresu obróbki plastycznej, przy czym proponuje się podjąć tematykę z zakresu technologii kształtowania wyrobów.

Dr inż. Elżbieta Bociąga
Dr inż. Kajetan Wojsyk

Warszawski Oddział Sekcji Silników Spalinowych organizuje pod nazwą "MOTORCOMPUT" ogólnokrajowe sympozjum na temat metod obliczeniowych w projektowaniu, badaniu i eksploatacji silników spalinowych. Sympozjum będzie się odbywać pod patronatem Urzędu ds. Postępu Technicznego i Wdrożeń.

Uczelnie techniczne, fabryki produkujące silniki oraz zakłady, które je użytkują, wytypowały swoich przedstawicieli do udziału w tej wymianie wiedzy. Kilkadziesiąt referatów przygotowanych przez uczestników na "Motorcomput" będzie wydanych w osobnej publikacji.

Sympozjum odbędzie się w Jadwisinie k.Warszawy w dniach: 24-26 kwietnia 1989 r.

Z PRAC KOMISJI INFORMACJI WEWNĄTRZSTOWARZYSZENIOWEJ

Pod przewodnictwem kol. Antoniego Krajewskiego obradowała w dniach 5 i 6 stycznia 1989 r. w Bielsku-Białej Komisja Informacji Wewnętrzystowarzyszeniowej ZG SIMP. Dokonano oceny wykonania zadań przyjętych w planie pracy na 1988 r., a także – w wyniku dyskusji – przyjęto propozycje tematów do planu pracy na rok bieżący.

Wiele miejsca w dyskusji poświęcono *Informatorowi ZG SIMP*, który od 1 stycznia 1988 r. ukazuje się systematycznie w powiększonej do 16 stron objętości i 6-tysięcznym nakładzie. Zamieszczane na jego łamach treści, również o charakterze publicystycznym, powodują, że może on być traktowany jak pełnoprawne czasopismo. Stąd też powstała potrzeba powołania w ub.r. rady programowej *Informatora ZG SIMP*, której funkcje przejęła na siebie Komisja Informacji Wewnętrzystowarzyszeniowej. Realizując tę funkcję Komisja Informacji Wewnętrzystowarzyszeniowej dokona w bieżącym roku oceny poszczególnych zeszytów *Informatora ZG SIMP*, które ukazały się w 1988 r., jak również zapozna się z przedstawionymi przez zespół redakcyjny propozycjami tematycznymi na 1989 r.

Zwiększony nakład i objętość *Informatora ZG SIMP* wymagać będzie zaangażowania większej liczby osób, nie tylko bezpośrednio zajmujących się redagowaniem, ale systematycznie przekazujących informacje świadczące o różnorodnych formach działalności prowadzonych w jednostkach organizacyjnych SIMP. Celowi temu winna służyć krajowa narada z udziałem rzeczników prasowych oddziałów wojewódzkich SIMP, którą proponuje się zorganizować w II kwartale 1989 r.

Za istotny problem Komisja uznała wypracowanie modelu przepływu informacji wewnętrzystowarzyszeniowej z Zarządu Głównego SIMP do oddziałów wojewódzkich i kół zakładowych Stowarzyszenia. Uznano za celowe wykorzystanie narady rzeczników prasowych do przedyskutowania tego zagadnienia, a także zbadania, przy pomocy ankiety, jak kształtuje się i jak jest oceniana informacja wewnętrzystowarzyszeniowa.

Uczestnicy zebrania zapoznali się również z informacją na temat tzw. identyfikacji poszczególnych czasopism naukowo-technicznych branży mechanicznej z naszym Stowarzyszeniem. Informacja dotyczy 1987 r. i stanowiła próbę odpowiedzi na pytanie: na ile redakcje czasopism, tematycznie związanych z działalnością SIMP-u, udostępniały swoje łamy wiadomościom stowarzyszeniowym? Okazuje się, że najwięcej miejsca problemom swojego stowarzyszenia poświęcają: "Przegląd Mechaniczny", "Maszyny i Ciągniki Rolnicze", "Wiadomości Warsztatowe" i "Przegląd Spawalnictwa". Niepokojąca jest natomiast informacja, że aż siedem czasopism nie pisało nic o SIMP-ie.

Komisja przyjęła do wiadomości informację o kończącej fazie prac związanych z wydaniem folderu i minifolderu poświęconych działalności statutowej i gospodarczej naszego Stowarzyszenia. Zgodnie z przyjętym harmonogramem zakończenia druku tych pozycji nastąpi w maju br.

pozytywnie oceniono kolejną, znacznie zmodyfikowaną, edycję kalendarzyka kieszonkowego SIMP, proponując dalsze doskonalenie jego treści w 1990 r.

W zebraniu uczestniczył wiceprzewodniczący ZG SIMP kol. Kazimierz Rajzer. (K.Ł.)

30-LECIE KOŁA ZAKŁADOWEGO SIMP PRZY ZAKŁADACH AUTOMATYKI MERA-POLNA

Dnia 11 listopada 1988 r. w czasie trwania VI Przemyskich Dni Techniki, Koło Zakładowe SIMP przy Zakładach Automatyki MERA-POLNA w Przemysłu obchodziło jubileusz trzydziestolecia działalności. Impreza ta, zorganizowana w Zakładowym Klubie Techniki, nawiązywała również do rocznicy siedemdziesięciolecia odzyskania niepodległości Polski.

Wzięli w niej udział byli przewodniczący koła oraz seniorzy naszego stowarzyszenia – twórcy techniki zakładu. W uznaniu ich zasług wręczono im upominki książkowe i okolicznościowe puchary, a także odznaczenia stowarzyszeniowe, dyplomy jubileuszowe i kwiaty. Atrakcją zebrania był występ lubianej w regionie Przemyskiej Kapeli Podwórkowej z repertuarem piosenek legionowych i lwowskich. Wspominano trzydzieści lat pracy Koła oraz snuto refleksje na temat początków działalności stowarzyszeniowej i rozwoju przemysłu w niepodległej Polsce. Przedstawiła je kol. Danuta Kasperska, w interesujący sposób zapoznając zebranych z wieloma mało znanymi faktami.

Koło Zakładowe SIMP w "Polnej", bo tak potocznie nazywamy nasz zakład, było jednym z pierwszych, jakie powstały w południowo-wschodniej Polsce. Zawsze należało do wyróżniających się w regionie, a także wypracowało sobie znaczącą pozycję w zakładzie. Zawdzięcza ją zarówno różnorodnym formom działalności, jak też aktywności swoich członków we wszystkich organizacjach zakładowych. Obecnie koło liczy 106 członków i jest najliczniejsze w OW SIMP w Przemysłu.

Działalność koła obejmuje wszystkie formy ustalone w statucie stowarzyszenia. Za bardziej interesujące uważamy aktywizację zawodową i podnoszenia kwalifikacji załogi. Od kilku lat prowadzimy specjalizację zakładową jako formę rywalizacji inżynierów i techników. Zgodnie z regulaminem punktuje się wszystkie dziedziny aktywności zawodowej, zaś laureaci (15 osób) otrzymują w ciągu roku miesięczne dodatki pieniężne, zróżnicowane w zależności od

zajętych miejsc. Prowadzimy systematyczną analizę sytuacji płacowej inżynierów i techników oraz podejmujemy inicjatywy mające na celu powiązanie wynagrodzeń z wynikami pracy. Opracowany został regulamin motywacyjnego wynagrodzenia inżynierów i techników, który ma obowiązywać od 1989 r.

Od wielu lat propagujemy i organizujemy naukę języków obcych, prowadzimy kursy dla załogi, typujemy uczestników różnych form szkolenia zawodowego. Koło aktywnie uczestniczy w organizacji ruchu racjonalizatorskiego, urządza konkursy racjonalizatorskie, giełdy i spotkania z wynalazcami, prowadzi doradztwo techniczne.

Członkowie koła wielokrotnie zdobywali pierwsze nagrody w prowadzonym corocznie konkursie RW NOT za wybitne osiągnięcia w dziedzinie techniki. Zorganizowaliśmy wiele wystaw oraz krajowe sympozjum nt. "Progressywne układy centralnego smarowania".

Dużo uwagi przywiązujemy do integracji środowiska technicznego. Wyjazdy do innych zakładów pozwalają na wzbogacenie wiedzy technicznej i nawiązywanie kontaktów koleżeńskich oraz wymianę doświadczeń z członkami innych kół.

Od trzech lat współpracujemy z organizacją inżynierską KdT z Lipska. Wymiana członków obu organizacji pozwala na zapoznanie się zarówno z ich osiągnięciami technicznymi, jak i atrakcjami turystycznymi, umożliwia zwiedzanie Targów Lipskich. W ostatnich miesiącach simpowcy z "Polnej" zajęli siłą pierwszą twierdzą Przemysłu oraz zamek w Łańcucie.

Osiągnięcia w pracy Koła SIMP w Zakładach Automatyki MERA-POLNA w Przemysłu znalazły potwierdzenie w wynikach konkursu na najlepsze Koło w 1987 r., w którym zajęliśmy pierwsze miejsce w Oddziale Wojewódzkim i szóste w regionie południowo-wschodnim.

Mgr inż. Stanisław Jamroz

30 LAT DZIAŁALNOŚCI RZECZOZNAWCZEJ NA GÓRNYM ŚLĄSKU

W styczniowym numerze Informatora ZG SIMP zamieszczona była informacja o działalności rzeczoznawczej SIMP na Górnym Śląsku – o jej powstaniu, rozwoju i przeobrażeniach aż do dzisiejszej formy, o ludziach – aktywistach SIMP, którzy na przestrzeni 30 lat poświęcali swój czas na społeczną działalność dla stowarzyszenia i dla gospodarki narodowej. Podsumowaniem tej działalności było uroczyste posiedzenie Rady Technicznej SIMPEX-u w dniu 14 grudnia 1988 r.

W posiedzeniu tym wzięli udział wszyscy członkowie obecnej Rady Technicznej, kierownictwo i cała załoga SIMPEX-u, jak również zaproszeni goście – członkowie poprzednich Rad Technicznych ZORPOT-u w Katowicach i Zespołu Rzeczoznawców Oddziału Wojewódzkiego SIMP w Katowicach, przedstawiciele Zarządów Oddziałów SIMP w Bielsku-Białej, Częstochowie, Katowicach i Opolu. Na posiedzeniu tym był obecny sekretarz generalny SIMP – kol. Feliks Zielnik oraz kilku dyrektorów współpracujących z SIMPEX-em ZORPOT-ów. Gościem spotkania był również prof. Oktawian Popowicz – jeden z pierwszych rzeczoznawców SIMP.

W słowie wstępnym kol. Waldemar Osuch – przewodniczący Rady Technicznej SIMPEX powitał wszystkich zebranych i krótko omówił działalność rzeczoznawczą na Górnym Śląsku.

Następnie kol. Brunon Kopiec – Honorowy Członek SIMP – były przewodniczący Rady Technicznej omówił działalność rzeczoznawczą SIMP w latach 1958-1968, charakteryzując zakres wykonywanych tematycznie i wartościowo prac oraz podkreślając zasługi takich kolegów jak Adam Biesiada, Romuald Wołk-Łaniewski, Leon Mistur i Franciszek Szade.

Działalność rzeczoznawczą w latach 1968-1973, okresie charakteryzującym się dużą dynamiką rozwoju jakościowego i wartościowego wykonywanych prac, omówił kol. W. Osuch. Wśród aktywu kol. Waldemar Osuch wymienił kolegów: Adama Biesiadę, Franciszka Szade, Romualda Wołk-Łaniewskiego, Alojzego Kisiela (Katowice), Józefa Durlika (Częstochowa), Jana Knieżyka (Bielsko-Biała), Wacława Czubę (Opole).

Okres działalności od 1974 r. do chwili obecnej omówił dyrektor SIMPEX-u kol. Jerzy Myszką. Jego wypowiedź dotyczyła dalszego dynamicznego rozwoju działalności rzeczoznawczej, zmian organizacyjnych, aż do obecnego stanu, tj. powstania i działalności Centrum Eksportowego SIMPEX i rozpoczęcia działalności eksportowej. Kol. Jerzy Myszką nie zapomniał również o ludziach, którzy przyczynili się do rozwoju i osiągnięć naszej agendy, podkreślając zasługi takich aktywistów, jak kol. Waldemar Osuch, kol. Adam Biesiada, kol. Franciszek Szade, Mieczysław Buczek, Teodor Jonszta.

Wystąpienie sekretarza generalnego SIMP kol. Feliksa Zielnika było również przypomnieniem początków działal-

Uczestnicy uroczystego jubileuszowego posiedzenia Rady Technicznej SIMPEX (od prawej): przemawia kol. Brunon Kopiec – Honorowy Członek SIMP, kol. Jerzy Myszką – dyrektor SIMPEX, kol. Waldemar Osuch – przewodniczący Rady Technicznej SIMPEX, kol. Feliks Zielnik – sekretarz generalny SIMP

Goście zaproszeni na posiedzeniu Rady Technicznej SIMPEX (od prawej): kol. Waldemar Osuch (Katowice), kol. Jan Koszkuł (Częstochowa), kol. Alojzy Kisiel (Katowice), kol. Wacław Czuba (Opole), kol. Antoni Puz (Katowice)

ności rzeczoznawczej w naszym stowarzyszeniu, z podkreśleniem pionierstwa w tym zakresie simpowców rekrutujących się z rejonu śląskiego, aż do początku działalności w zakresie eksportu myśli technicznej, co spowodowało powołanie Centrum Eksportowego SIMPEX. Kol. F. Zielnik w imieniu ZG SIMP wyraził uznanie i podziękowanie aktywowi śląskiemu naszego stowarzyszenia za dotychczasową działalność w zakresie rzeczoznawstwa, życząc jednocześnie dalszych osiągnięć na tym polu i podkreślając, że obok korzyści dla SIMP i gospodarki krajowej daje ona możliwość pracy zawodowej członkom SIMP. Na zakończenie odczytał list gratulacyjny przewodniczącego ZG SIMP kol. Aleksandra Kopia wystosowany z okazji jubileuszu działalności rzeczoznawczej.

W dalszym ciągu posiedzenia zaproszeni goście – przedstawiciele Zarządów oddziałów wojewódzkich SIMP Makroregionu Południowego oraz przedstawiciele współpracujących ZORPOT-ów złożyli gospodarzom gratulacje i życzenia dalszych osiągnięć.

Na zakończenie uroczystości najbardziej zasłużonym rzeczoznawcom wręczono dyplomy przyznane przez dyrektora SIMPEX kol. Jerzego Myszkę i przewodniczącego Rady Technicznej kol. Waldemara Osucha oraz dyplomy przyznane przez władze Makroregionu Południowego.

Antoni Puz
Rzecznik Prasowy SIMPEX

ANEKS DO KALENDARZYKA SIMP

W kalendarzyku kieszonkowym SIMP na 1989 r. w części informacyjnej, poświęconej władzom Stowarzyszenia w kadencji 1987-1990, nie uwzględniono informacji nt. Głównej Komisji Rewizyjnej i Głównego Sądu Koleżeńskiego. Przepraszając zainteresowanych, publikujemy pełne składy GKR i GSK będących obok Zarządu Głównego najwyższymi statutowymi władzami Stowarzyszenia w okresie między walnymi zjazdami delegatów SIMP.

Główna Komisja Rewizyjna: przewodniczący – Stefan Maniutis, członkowie – Zbigniew Dębogórski, Ryszard Długiewicz, Jerzy Durczak, Stanisław Królikowski, Julian Marszałek, Alojzy Suchanek; zastępcy członków: Stanisław Bonisławski, Adam Biesiada, Jerzy Klechowski, Andrzej Kowal, Tadeusz Kozłowski.

Główny Sąd Koleżeński: przewodniczący – Zbigniew Węglarz, członkowie – Tadeusz Bury, Stefan Cieszewski, Feliks Jastrzębski, Edward Irzeński; zastępcy: Jerzy Krzyżanowski, Czesław Ilcewicz.

Redakcja kalendarzyka SIMP

UTWORZENIE SEKCJI TECHNICZNEJ OCHRONY PRACY

Z inicjatywy Koła Zakładowego SIMP przy Zaodrzańskich Zakładach Przemysłu Metalowego ZASTAL w Zielonej Górze przy Oddziale Wojewódzkim SIMP w Zielonej Górze powstała Sekcja Technicznej Ochrony Pracy SIMP z siedzibą w ZASTAL-u. Wstępnie przygotowany przez Koło Zakładowe SIMP regulamin pracy rozpoczynającej działalność Sekcji został omówiony podczas zebrania jego członków w dniu 21 listopada 1988 r. Komitet organizacyjny przedstawił również listę osób, które podpisywały deklaracje wyrażając chęć pracy w Sekcji. Na zebraniu tym wybrano pięcioosobowy Zarząd Sekcji – przewodniczącym został kol. Czesław Siuba – technik, kierownik działu bezpieczeństwa i higieny pracy, od roku specjalista II stopnia.

Sekcja Technicznej Ochrony Pracy przy ścisłej współpracy z Kołem Zakładowym SIMP w ZASTAL-u i OW SIMP w Zielonej Górze zamierza zajmować się:

- popularyzacją osiągnięć technicznych w sprawie poprawy warunków pracy i ochrony środowiska,
- inicjowaniem wszelkich form racjonalizacji i wynalazczości zmierzających do poprawy warunków pracy,
- bieżącą współpracą ze służbami techniczno-organizacyjnymi przedsiębiorstwa, dotyczącą wdrażania nowych, bezpiecznych technik i technologii,
- współpracą z instytutami oraz uczelniami zajmującymi się zagadnieniami ochrony pracy i ergonomii,
- współpracą z zakładami pracy i organizacjami technicznymi oraz towarzystwami naukowymi, w zakresie wymiany doświadczeń z dziedziny ochrony pracy.

Wspomnieć należy, że od 10 już lat znany jest w kraju konkurs "Poprawy warunków pracy" organizowany przez: ministra pracy i polityki społecznej, ministra zdrowia i opieki społecznej, ministra – kierownika Urzędu Postępu Naukowo-Technicznego i Wdrożeń, przewodniczącego ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych, prezesa Naczelnej Organizacji Technicznej, głównego inspektora Pracy Państwowej Inspekcji Pracy i Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Popularyzacją osiągnięć technicznych i organizacyjnych, a także ich oceną i zgłoszeniem do tego konkursu za pośrednictwem Oddziałów Wojewódzkich NOT, pragnie zająć się również Sekcja Technicznej Ochrony Pracy przy OW SIMP w Zielonej Górze. Przy okazji warto wspomnieć, że właśnie w ZASTAL-u ogłoszono konkurs z tej dziedziny, a najlepsze rozwiązania będą nagradzane i następnie przesłane do komisji głównej.

Na podkreślenie zasługuje to, że w czasie trwania konkursu zgłoszono dziesięć rozwiązań "zastalowskich" inżynierów i techników – członków SIMP, które, co bardzo ważne, zostały wdrożone do produkcji i przynoszą zakładowi korzyści. Spośród tych dziesięciu rozwiązań aż siedem zostało nagrodzonych i wyróżnionych, co jest ogromnym sukcesem i powodem satysfakcji załogi ZASTAL-u. Dziś sprawą oceny rozwiązań zgłoszonych do tego konkursu zajmuje się Zakładowa Komisja Konkursowa powołana przez dyrektora przedsiębiorstwa wspólnie z Sekcją Technicznej Ochrony Pracy SIMP.

Bolesław Gorgul

STANOWISKO SEKCJI ORGANIZACJI PRZEMYSŁU OW SIMP W TORUNIU W SPRAWIE ORGANIZOWANIA NARAD I KONFERENCJI

Nakazem chwili jest podjęcie działań mających na celu przejście na wyższy etap wykorzystania istniejącej bazy technicznej. Zachodzi konieczność modernizacji przemysłu i optymalnego wykorzystania środków technicznych – maszyn i urządzeń.

Członkowie Sekcji stwierdzają, że stan organizacji w gospodarce jest krytyczny. Przejawia się to w:

- nieracjonalnym wykorzystaniu czynników produkcji, zarówno ludzi, jak maszyn i urządzeń,
- koncentracji przemysłu w dużych regionach kraju, co powoduje trudności kooperacyjne i konieczność "dostarczania" człowieka do pracy,
- postępującym zużyciem parku maszynowego, urządzeń itp.

Powoduje to pogłębianie luki między stanem zorganizowania procesów gospodarczych w Polsce i w świecie. Zatem stwierdza się, że należy podjąć działania edukacyjne (seminaria, narady i konferencje) zmierzające do pogłębienia

wiadomości w zakresie optymalnego wykorzystania istniejącego potencjału produkcyjnego i propagowania efektywnych form organizacji pracy.

Członkowie Sekcji Organizacji Przemysłu proponują zorganizowanie krajowych narad i konferencji nt roli człowieka w dużym i małym przedsiębiorstwie przemysłowym oraz wykorzystania człowieka w procesie produkcyjnym w zależności od jego wieku. Chodzi tu o granice wydajności pracy, w odpowiednim komforcie, w zależności od możliwości umysłowych i fizycznych.

Sekcja proponuje podjęcie tych zagadnień w najbliższym czasie. Jednocześnie prosi się sekcje przy ZG SIMP o koordynację działań poszczególnych sekcji działających przy oddziałach wojewódzkich SIMP.

Przewodniczący Sekcji Organizacji Przemysłu
OW SIMP w Toruniu
inż. Zenon Zabłotński

KONSTRUKCJA USZCZELNIEŃ STOSOWANA W PRZEMYSŁE CIĘŻKIM

Jedną z form działania Sekcji Uszczelnień i Techniki Uszczelniania SIMP jest organizowanie sympozjów z przedstawicielami zagranicznych firm, wyspecjalizowanych w produkcji uszczelnień technicznych. Takie spotkania są doskonałą okazją do poznawania nowych technik wytwarzania, zdobywania informacji o doświadczeniach eksploatacyjnych, badaniach i ich wynikach. Są też okazją do wymiany informacji o zdobyciach techniki wytwarzania. Spotkania takie niewątpliwie integrują środowisko inżyniersko-techniczne, skupione zawodowo wokół techniki wytwarzania uszczelnień.

Oddział krakowski Sekcji Uszczelnień i Techniki Uszczelniania SIMP zorganizował 10 listopada 1988 r. sympozjum firmy Beier z Austrii, poświęcone konstrukcji uszczelnień stosowanych w przemyśle ciężkim. Firmę Beier reprezentowali: inż. Karl Beier i mgr Halina Tischler. Goście zaprezentowali w swoich wystąpieniach nowe materiały na uszczelnienia i nowe konstrukcje uszczelnień elementów wykonujących ruchy obrotowe i posuwisto-zwrotne.

Polscy specjaliści wykazywali duże zainteresowanie uszczelnieniami do łożysk walcowniczych – pierścieniami Caroseal. Pierścienie te, w wersji AP z podporowymi pierścieniami teflonowymi, umożliwiają uszczelnianie elementów w ruchu obrotowym przy podwyższonych ciśnieniach. Interesująca także była nowa technologia wykonania tkaninowo-gumowego grzbietu usztywniającego, co wyeliminowało szybki skurcz pierścienia w środowisku oleju mineralnego, a zatem utratę szczelności na średnicy zewnętrznej. Goście z Austrii omówili także daszkowe pakiety uszczelniające, sprawdzone już w eksploatacji i zalecane do stosowania zamiast mniej funkcjonalnych pakietów tradycyjnych.

Spotkanie to było niewątpliwie dobrą lekcją dla polskich specjalistów od uszczelnień technicznych. Warto na pewno konfrontować własną myśl techniczną ze sprawdzonymi i często uznanymi na świecie technologiami firm zagranicznych. (I.T.)

35 ROCZNICA POWSTANIA KOŁA ZAKŁADOWEGO SIMP PRZY PRZEMYSŁOWYM INSTYTUCIE MASZYN ROLNICZYCH W POZNANIU

Jubileusz 35-lecia istnienia obchodzi, liczące 130 członków, Koło Zakładowe SIMP przy Przemysłowym Instytucie Maszyn Rolniczych w Poznaniu. Powstałe z inicjatywy Zygmunta Mirowskiego początkowo skupiało 21 inżynierów i techników, których działalność opierała się na inicjowaniu dokształcania zawodowego pracowników (szczególnie konstruktorów), którzy, w większości bardzo młodzi, nie mieli doświadczenia zawodowego. Początkowo zatrudnieni oni byli w powstałym w 1946 r. Centralnym Biurze Konstrukcyjnym Nr 3, z którego powstał PIMR i w ramach którego działa Koło.

Spośród zagadnień, realizowanych przez koło, wysuwa się organizacja odczytów, sympozjów, organizowanie udziału członków Koła w targach i imprezach międzynarodowych. Oryginalną formą działalności szkoleniowej były prowadzone w latach siedemdziesiątych kursy konserwatora. Członkowie koła ściśle współpracują z Klubem Techniki i Racjonalizacji – biorą udział w organizacji konkursów racjonalizatorskich i ocenie powstałych projektów, a wielu z nich to autorzy różnych wzorów użytkowych i patentów. Członkowie koła położyli wielkie zasługi w rozwoju konstrukcji maszyn rolniczych, zastosowania nowych tworzyw, podnoszenia trwałości i niezawodności, a także jakości maszyn rolniczych. Byli oni pionierami w zakresie opracowania techniki pomiarowej i uruchomienia produkcji przyrządów pomiarowo-badawczych.

Koło ma w swoim dorobku również organizację wielu pokazów maszyn rolniczych oraz konkursów dla mechaników rolnictwa.

Równoległe z dynamicznym rozwojem PIMR i wzrostem ilościowym kadry inżynierskiej i naukowej rosła liczba członków koła. I tak w 1966 r. liczyło ono 46 członków, w 1971 – 94, a w 1985 r. – 123 członków.

Pod koniec lat sześćdziesiątych członkowie koła byli autorami rozwiązania konstrukcyjnego i wykonania (wspólnie z Fabryką Maszyn Rolniczych w Płocku) prototypów znanych kombajnów zbożowych BIZON. Za wybitne osiągnięcia w dziedzinie konstrukcji maszyn rolniczych pracownicy PIMR, członkowie koła, otrzymali wiele dyplomów, nagród, odznaczeń indywidualnych i zbiorowych; m.in. dwie nagrody Miasta Poznania i Województwa Poznańskiego, tytuł Mistrza Techniki, dwa dyplomy "Złotego Suwaka", nagrody RW NOT w Poznaniu, Nagrodę Państwową I stopnia w dziedzinie techniki. Niezależnie od tego działalność koła zyskuje uznanie Zarządu OW SIMP w Poznaniu, czego wyrazem są liczne dyplomy i odznaczenia organizacyjne i państwowe, które otrzymali najaktywniejsi członkowie koła.

Każdego roku w maju członkowie koła biorą udział w Poznańskich Dniach Techniki. Członkami koła jest 70 rzeczoznawców, którzy aktywnie pracują w Ośrodku Rzeczoznawstwa i Postępu Organizacyjno-Technicznego, a także w innych instytucjach. Specjalizację zawodową I stopnia posiada 8 członków.

Osiągnięcia koła z pewnością nie byłyby tak znaczne, gdyby nie osobisty wkład pracy członków ich Zarządów i przewodniczących. Funkcję tę pełnili koledzy: Zygmunt Mirowski (1954 r.), Franciszek Wiśniewski (1955 r.), Zygmunt Mirowski (1956 r.), Mieczysław Lipiński (1957 r.), Zygmunt Mirowski (1958 r.), Jan Łacki (1959-1984), Krzysztof Krygier (1984 r.), Zbigniew Dratwa (od 1984 r.).

Wzrost liczby członków, aktywność Zarządu oraz wzbogacone formy działania skłoniły do włączenia się koła do współuczestnictwa w konkursie "Na najlepiej działające koło oddziały wojewódzkiego SIMP w Poznaniu". Dwukrotnie koło zajęło w tym współzawodnictwie pierwsze miejsce (wśród 160 konkurentów), a kilkakrotnie zostało sklasyfikowane na różnych miejscach w pierwszej dziesiątce.

W ostatnich latach w ramach działalności Biura Wymiany Doświadczeń SIMPTUR koło organizuje, dzięki pomocy

dyrekcji, wyjazdy techniczno-szkoleniowe na targi międzynarodowe i inne imprezy techniczne, mające na celu zapoznanie kadry technicznej z osiągnięciami światowymi w zakresie konstrukcji maszyn rolniczych, technologii ich wytwarzania i aparatury pomiarowo-badawczej oraz nowych kierunków rozwoju tej branży. Wymiana ta jest bardzo cenna szczególnie obecnie, kiedy należy przyspieszać rozwój tej dziedziny, wykorzystując nowoczesne wzory osiągnięć światowych.

Obecnie koło skupia swoją działalność na:

- udziale członków we wdrażaniu postępu technicznego w mechanizacji rolnictwa,
- podejmowaniu problematyki ochrony zdrowia pracowników, szczególnie pracujących twórczo i narażonych na stresy,
- patronowaniu konkursom "Mistrz Techniki",
- poprawie warunków BHP itp.
- podejmowaniu szeroko rozumianej problematyki szkoleniowej, zwłaszcza takich kierunków, jak technika komputerowa i wspomaganie projektowania za pomocą tej techniki,
- rozwijaniu współpracy z innymi kołami zakładowymi SIMP,
- pomocy materialnej członkom znajdującym się w trudnych warunkach,
- krzewieniu idei SIMP zwłaszcza wśród młodych inżynierów i techników.

Mimo stosunkowo małej liczby młodych inżynierów i techników będących członkami koła, jeden z nich jest przewodniczącym Klubu Młodych Inżynierów i Techników przy Zarządzie OW SIMP w Poznaniu.

Trudne warunki społeczno-ekonomiczne w kraju nie sprzyjają podejmowaniu inicjatyw ze strony członków koła, toteż Zarząd koła działający w obecnym składzie czyni duże wysiłki w celu ożywienia działalności – rozszerzenia form działania i utrzymania dobrej lokaty we współzawodnictwie na najlepiej pracujące koło OW SIMP w Poznaniu.

Mgr inż. Zbigniew Dratwa

KOŁO WOJSKOWE W SIMP. O pracy wojskowych kół SIMP w minionym roku, kierunkach działania w najbliższym czasie, o przedsięwzięciach realizowanych wspólnie przez wojsko i ZG SIMP rozmawiano 12 stycznia 1989 roku podczas spotkania w Domu Techniki NOT w Warszawie. Uczestniczyli: przewodniczący ZG SIMP – kol. Aleksander Kopeć, wiceprzewodniczący ZG SIMP – kol. Kazimierz Rajzer, dyrektor biura ZG SIMP – kol. Kazimierz Łasiewicki. Wojsko reprezentowali: zastępca dowódcy Warszawskiego Okręgu Wojskowego do spraw technicznych gen. bryg. Jarosław Sielużycki, sekretarz Komisji Wojskowych Kół SIMP – kol. Leszek Pinkosz oraz przedstawiciele kół garnizonu warszawskiego, klubu inżynierów i techników wojskowych przy Radzie Stołecznej NOT im. Stefana Czarneckiego.

Członkowie wojskowych kół zapisali się szczególnie w promowaniu nowych technologii, popularyzacji zagadnień techniki wojskowej wśród swoich cywilnych kolegów, podejmowali wiele działań służących integracji środowiska inżynierów i techników mechaników. Spośród wielu działaczy szczególnie aktywni byli m.in. kol. kol.: płk doc. dr hab. Andrzej Krukowski, płk mgr inż. Stanisław Gendek, kpt. mgr inż. Roman Żwirecki, płk doc. Bronisław Habaj, dr inż. Arkadiusz Lenartowicz.

Podczas spotkania wskazywano na możliwości większego niż dotąd wykorzystania środków produkcji, znajdujących się na wyposażeniu wojska, które mogłyby służyć podejmowaniu działalności gospodarczej przez wojskowych i cywilnych członków SIMP.

PRZEWODNICZĄCY ZG SIMP W KOLE ZAKŁADOWYM PRZY FABRYCE FORM METALOWYCH FORMET

14 listopada 1988 r., będąc w Bydgoszczy na zebraniu delegatów Oddziału Wojewódzkiego SIMP zorganizowanym w połowie kadencji obecnych władz wojewódzkich naszego stowarzyszenia. kol. Aleksander Kopec złożył wizytę w Kole Zakładowym SIMP przy FFM FORMET.

Koło, założone w 1973 roku, od wielu lat należy do przodujących w województwie bydgoskim. We współzawodnictwie, między kołami zakładowymi kilkakrotnie (również w 1987 r.) zdobywało pierwsze miejsce. W 1985 r. nasze koło zostało wyróżnione przez nadanie mu Zbiorowej Honorowej Odznaki SIMP. Wizyta przewodniczącego ZG SIMP była okazją do dokonania pewnego podsumowania dotychczasowej działalności i przedstawienia zamierzeń na najbliższe lata.

Z przedsięwzięć dotychczasowych realizacji celów SIMP zawartych w hasło "SIMP ekspertem ..." należy przede wszystkim corocznie organizowane w maju "Forum Narzędziowców". Impreza ta od pięciu już lat jest okazją do spotkania się narzędziowców z całego kraju. Zapraszane są też zagraniczne i krajowe firmy mogące zaferować narzędziowcom nowoczesne urządzenia, technologie i programy komputerowe wspomagające ich pracę.

Hasło "SIMP wychowawcą mechaników..." znajduje odzwierciedlenie m.in. w działalności wykładowej specjalistów konstruktorów i technologów zrzeszonych w kole na kursach wewnątrzzakładowych i organizowanych przez bydgoski ODOK oraz przez organizowanie wyjazdów technicznych, służących poszerzaniu wiedzy o technice.

Hasło "SIMP rzecznikiem..." wyraża się w licznych, cyklicznie organizowanych przez koło imprezach turystycznych i rekreacyjnych (zimowiskach SIMP, SIMP-owska jesień w górach, sptyw kajakowy).

Na podkreślenie zasługuje też fakt spełniania przez formetowski SIMP w stosunku do kadry inżyniersko-technicznej roli rzecznika spraw płacowych kadry, organizatora wypoczynku i rekreacji, organizatora życia towarzyskiego.

Przewodniczący ZG SIMP przegląda kronikę koła SIMP przy FFM FORMET w Bydgoszczy. Od lewej: kol. Aleksander Kopec, kol. Marek Pospieszński — przewodniczący koła, kol. Jan Cieciora — skarbnik koła

Z trudności, na jakie napotyka w swoim działaniu zarząd koła i jego aktyw należy wymienić przede wszystkim małą dostępność i pozostawiającą wiele do życzenia jakość imprez organizowanych przez SIMPTUR, niełatwy dostęp do bazy hotelowej CPT w Rydzynie oraz wysokie koszty związane z korzystaniem z sal i wyposażenia technicznego Domu Technika NOT.

Kolega Aleksander Kopec przedstawił zebranim członkom zarządu koła planowane na najbliższą przyszłość działania Zarządu Głównego SIMP i jego Prezydium. Po zakończeniu spotkania kolega przewodniczący wpiął się do kroniki koła i zwiedził FORMET w towarzystwie dyrektora technicznego inż. Janusza Chwiałkowskiego i przewodniczącego koła SIMP — kol. Marka Pospieszńskiego.(M.P.)

NOWOROCZNE SPOTKANIE ELBLĄSKICH SIMPOWCÓW

29 grudnia w Domu Technika w Elblągu spotkali się przedstawiciele kół zakładowych SIMP województwa elbląskiego, kierownictwa Zespołów Ośrodka Rzeczoznawstwa i Postępu Technicznego oraz członkowie Zarządu Oddziału Wojewódzkiego SIMP w Elblągu.

Witając przybyłych przewodniczący Oddziału kol. Stanisław Stawowy podziękował wszystkim Koleżankom i Kolegom za zaangażowanie, dzięki któremu Oddział odnotował w 1988 r. znaczące osiągnięcia. Następnie przypomniał, że w ubiegłym roku obchodzono 40-lecie działalności SIMP w Elbląsku i w związku z tym podjęto wiele inicjatyw zmierzających do prezentacji działań stowarzyszeniowych społeczeństwu województwa. Osiągnięciem było też usamodzielnienie się ZORPOT-u i związane z tym znaczne podwyższenie obrotów. Powołano nowe Koło Zakładowe SIMP przy "Agromecie" w Malborku, wzrosła też liczba członków Stowarzyszenia. Laury na szczeblu ogólnopolskim zebrało Koło Zakładowe SIMP przy ZM ZAMECH zajmując szóstą lokatę w I edycji konkursu ZG SIMP na najlepiej pracujące koło zakładowe SIMP.

Nie wszystko udało się pomyślnie zrealizować do końca. Pomimo inicjatyw zmierzających do poprawy bytu materialnego środowiska inżyniersko-technicznego, efekty nadal nie są zadawalające. Kol. S. Stawowy przypom-

niał, że w bieżącym roku jest planowana kampania sprawozdawczo-wyborcza, która powinna zaowocować nowymi inicjatywami i wypracowaniem kierunków działania SIMP na nową kadencję. Niezależnie od tego Stowarzyszenie powinno intensywniej włączyć się w prace nad nowymi metodami gospodarowania. Tylko taka postawa może gwarantować wzrost uznania i poprawę środowiska w społeczeństwie.

Przewodniczący Oddziału złożył reprezentantom kół Stowarzyszenia życzenia noworoczne, a następnie z upoważnienia Zarządu Głównego SIMP wręczył Dyplomy Uznania za całokształt pracy kolegom Waldemarowi Królowi i Janowi Kowalskiemu.

W nastrojowej scenerii przy choince i płonących świecach, przekazano zebranim informacje z posiedzenia Zarządu Głównego SIMP o powstałym Klubie Menedżerów z sugestią, by przy Zarządzie OW SIMP w Elblągu powołać jego filię, a także o utworzonym Stowarzyszeniu Absolwentów Politechniki Gdańskiej.

Wydarzeniem wieczoru było wręczenie nestorowi Stowarzyszenia mgr inż. Michałowi Rosnowskiemu okolicznościowego Dyplomu z okazji 50-lecia Jego działalności w SIMP.

Andrzej Minkiewicz

PROF. MIECZYŚLAW BEKKER 1905–1989

Z Santa Barbara w Kalifornii (USA) nadeszła wiadomość: 8 stycznia 1989 r. o godz. 11.00 naszego czasu zmarł prof. Mieczysław Bekker, twórca pojazdu księżycowego.

Urodził się 25 maja 1905 r. w Strzyżowie na Lubelszczyźnie. 27 lat życia spędził w Koninie. Tam ukończył gimnazjum im. T. Kościuszki. Studiował na Politechnice Warszawskiej i

w 1929 r. uzyskał tytuł inżyniera mechanika.

Był członkiem SIMP. W latach 1931-1939 pracował w Instytucie Badań Inżynierskich i już wówczas interesował się problemami, które później przyniosły mu światowy rozgłos – budową pojazdów poruszających się po powierzchniach o zmiennych właściwościach fizycznych i geometrycznych.

Po wybuchu wojny Mieczysław Bekker przez Francję i Portugalię trafił do Kanady, gdzie w Biurze Badań Broni Pancernych kontynuował prace teoretyczne i doświadczalne w dziedzinie pojazdów terenowych. W 1956 r. przeniósł się do Wojskowego Laboratorium Pojazdów Terenowych USA w Detroit. Równolegle podjął wykłady na Politech-

nice w New Jersey, a później został profesorem Uniwersytetu w Michigan. Praca wykładowcy nie dawała mu pełnej satysfakcji.

W 1961 r. objął stanowisko dyrektora Instytutu Badań istniejącego przy koncernie General Motors w Santa Barbara w Kalifornii, gdzie zajął się programem badania Srebrnego Globu.

Ukoronowaniem prac prof. Bekkera było wyekspedowanie kołowego pojazdu księżycowego Luner Roving Vehicle (LRV) w lipcu 1971 r. w ramach programu Apollo 15. Był on jeszcze wykorzystywany dwukrotnie (Apollo 16 i 17). Profesor Bekker ma także swój udział w skonstruowaniu pojazdu, którego przeznaczeniem jest Mars. Na jego koncie zapisanych jest kilkanaście patentów amerykańskich, angielskich i kanadyjskich.

Tytuły doktora honoris causa przyznały mu: Uniwersytet Techniczny w Monachium i Uniwersytet Carletten w Ottawie.

Prof. dr hab. M. Bekker jest autorem kilku monografii dotyczących teorii mechaniki układu pojazdów terenowych oraz ponad 200 publikacji z tej dziedziny.

Od kilkunastu lat był na emeryturze. Odwiedzał Polskę – czuł się Polakiem, koninianinem, co zawsze z dumą podkreślał.

W 1979 r. prof. Bekker, będąc gościem Rady Wojewódzkiej NOT w Koninie na niezapomnianym spotkaniu koleżeńskim połączonym z prelekcją na temat teorii mechaniki pojazdów terenowych, otrzymał tytuł Honorowego Obywatela Konina oraz legitymację Członka Zagranicznego SIMP.

Inż. Jan Sobutka

IMPREZY SIMPTUR-u ORGANIZOWANE DLA CZŁONKÓW SEKCJI SAMOCHODOWEJ

Obsługa poszczególnych sekcji specjalistycznych, działających w ramach SIMP, jest w głównej mierze uzależniona od inicjatywy samych członków sekcji i kół zakładowych z daną specjalizacją. Sekcje Samochodowe przy ZG SIMP oraz przy oddziałach wojewódzkich SIMP mają spore doświadczenie w tym zakresie, które przekazujemy w niniejszej informacji.

Kierownikiem Ośrodka SIMPTUR w Łodzi jest członek Sekcji Samochodowej kol. Stanisław Kochanowski i dlatego imprezy dla kolegów z zakładów motoryzacyjnych organizuje ten Ośrodek. Podstawowe założenia organizowania imprez to:

- wykorzystanie osobistych kontaktów zawodowych z pracownikami zakładów z I i II obszaru płatniczego,
- zapewnienie jak najszerszego programu technicznego,
- połączenie z programem technicznym ciekawego programu turystycznego,
- dążenie do minimalizacji kosztów imprez,
- dostępność imprez dla członków Sekcji Samochodowej z całej Polski.

Przyjęto różne kierunki działania, wykorzystując każdą możliwość organizacji:

- program technicznego do typowych imprez,
- specjalistycznych imprez według własnych programów z zamówieniem niektórych usług w Biurach Podróży,
- wymiany bezdewizowej.

Już w kilka miesięcy po powstaniu Ośrodka SIMPTUR w Łodzi, w ramach typowych imprez zorganizowano dla trzech grup zwiedzanie zakładów: budowy autobusów IKARUS w Budapeszcie oraz zakładów produkcji silników spalinowych i powietrznych zespołów hamulcowych Kismotor w Budapeszcie. W 1985 r. zwiedzano zakłady produkcji motocykli MZ w Zschopau, a w 1986 r. według własnego programu zorganizowano wyjazd do zakładów Liaz w Libercu produkujących samochody ciężarowe oraz do zakła-

dów trolejbusów w Ostrawie, z bogatym programem turystycznym – zwiedzanie Karlovych Varów oraz Mariańskich i Frantiskowych Łaźni.

W 1987 roku według własnego programu zorganizowano wyjazdy:

- na Targi Techniczne w Hanowerze (RFN) ze zwiedzaniem zakładów Wabco-Westinghouse oraz Berlinerbremsenwerk w NRD; (firma Wabco podejmowała uczestników wieczki obiadem na terenie zakładu),
- do WRN w celu zwiedzania nowoczesnych zakładów produkcji powietrznych zakładów hamulcowych w Keskemet oraz, dodatkowo, zakładów innej branży w Mako i w Szegedzie.

Szczegółowego omówienia wymagają wyjazdy na Salon Samochodowy we Frankfurcie nad Menem (RFN) oraz do Austrii.

Pierwszy wyjazd na Salon Samochodowy zorganizowano już w 1985 r. Po drodze uczestnicy zwiedzili zakłady Trabant w Zwickau (NRD). Na terenach wystawowych firma Wabco-Westinghouse zorganizował posiłek oraz prelekcję techniczną dla 47-osobowej grupy z Polski. Program turystyczny obejmował zwiedzanie Erfurtu, Weimaru oraz byłego obozu koncentracyjnego w Buchenwaldzie, gdzie nasza grupa złożyła wiązkę kwiatów z biało-czerwonymi szarfami od Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Mechaników Polskich.

Impreza tego typu została powtórzona w 1987 r. Autobus był udostępniony bezpłatnie przez Sanocką Fabrykę Autobusów. Na terenie NRD zwiedzano zakłady motorowerowe Simson w Suhl oraz zakłady budowy nadwozi w Erfurcie. Na terenach wystawowych we Frankfurcie nasza grupa została ponownie serdecznie przyjęta przez przedstawicieli Wabco-Westinghouse. Noclegi w Erfurcie i w Eisenach (NRD) zmniejszyły uciążliwość dojazdu do Frankfurtu. Dwa noclegi w RFN w schronisku młodzieżowym w Offenbach, 15 km od centrum Frankfurtu, zapewniały

trzydniowy pobyt i możliwość przeznaczenia dwóch dni na zwiedzenie Salonu Samochodowego.

Do najbardziej atrakcyjnych imprez pod względem technicznym i turystycznym należy zaliczyć wyjazd do Austrii w 1986 r. W programie technicznym uczestnicy mieli możliwość porównania organizacji i jakości produkcji w czterech zakładach: Jelczańskich Zakładach Samochodowych, Karosa w CSRS, Steyr w miejscowości Steyr i w Wiedniu.

Zwiedzenie Targów Samochodowych w Wiedniu dostarczyło wielu ciekawych materiałów w zakresie rozwiązań technicznych pojazdów.

Autobus do Austrii udostępniony był bezpłatnie przez Jelczańskie Zakłady Samochodowe i w Jelczu odbyło się spotkanie grupy z Zarządem Koła Zakładowego i Sekcji Samochodowej SIMP, na którym podzielono się doświadczeniami w pracy organizacyjnej. Po zwiedzeniu JZS uczestnicy byli podejmowani obiadem, a następnie mogli obejrzeć Panoramę polskie Raclawicką.

W Austrii firma Steyr opłaciła za nas noclegi ze śniadaniem w miejscowości Steyr, a po pokazaniu nam zakładu, jedliśmy obiad w stołówce zakładowej. W Wiedniu zwiedziliśmy Zakłady Steyr. Na terenach targowych w Wiedniu w hali Steyra grupę przyjmował osobiście dyrektor Horst Dekena.

Program turystyczny w CSRS obejmował: spacer po Pradze, zwiedzenie Brna, miejsca bitwy i muzeum pod Asterlitz oraz Jaskiń Macochy, a także simpowskie ognisko na campingu koło Brna, gdzie do późnej nocy rozbrzmiewały polskie piosenki.

Trzydniowy pobyt w Wiedniu umożliwił zwiedzenie tego miasta i Zamku Schonbrunn. Dzięki pani dr Hannie Popowskiej, pilotce PTTK można było poznać Wiedeń oraz otrzymać wiele informacji dotyczących zwiedzanych miejscowości oraz ich historii kultury i sztuki.

Dla wymienionych imprez Ośrodek SIMPTUR w Łodzi załatwił u Prezesa NBP zwiększony o 50% przydział dewiz do krajów socjalistycznych i równowartość 10 dolarów.

Tak ciekawe imprezy mogły się odbyć tylko dzięki współpracy z SIMPTUR w Łodzi kol.kol. Henryka Orzechowskiego i Zbigniewa Tybusia z JZS i Jerzego Potockiego z SFA. Imprezy do Frankfurtu i Hanoweru można było zorganizować przy wydatnej pomocy ze strony firmy Wabco-Westinghouse i pana Alojzego Laske, który rezerwował dla nas noclegi. Wyjazd do Austrii odbył się przy wydatnej pomocy pana Wawrzyńca Ehrlicha z firmy Steyr. Są to przykłady nie tylko bardzo dobrej współpracy tych firm z polskimi zakładami, ale również z SIMP-em.

Ostatnią grupą imprez jest wymiana bezdewizowa między zakładami Motor Ceske Budejowice i Fabryką Osprzętu Samochodowego. Goście z CSRS byli zakwaterowani w Wapienicy k.Bielska, zwiedzili Fabrykę Samochodów Małolitrażowych w Bielsku, Wytwórnię Silników Wysokoprężnych w Andrychowie, tereny obozu w Oświęcimiu oraz Kraków. Grupa z Polski zwiedziła zakłady Avia w Pradze, Motor w Ceskich Budejowicach i Jikov w Vodnanach. W programie turystycznym zwiedzono Czeski Krumlov oraz Zamek Hluboka. Autobus udostępniony był bezpłatnie przez FOS POLMO w Łodzi.

Jednak obok sukcesów były i porażki, niezrozumiałe dla szeregowych członków SIMP, jak np.:

- konieczność odwołania imprezy w Wiedniu w 1986 r., ze względu na wycofanie autobusu przez SFA,
- brak możliwości realizacji w 1988 r. wyjazdu na Salon Samochodowy w Turynie, ze względu na brak zainteresowania i pomocy ze strony IOBR SM i FSM w Bielsku-Białej,

- odwołanie imprezy na Wystawę Samochodową w 1988 r. w Berlinie Zachodnim ze względu na trzykrotną odmowę rezerwacji noclegów w NRD przez Reisebüro (odbył się wyjazd jedynie pracowników JZS),

- brak odpowiedzi na wystąpienie SIMPTUR do zakładów Kamaz i do innych zakładów w ZSRR, a nawet z Ambasady PRL w ZSRR,

- odwołanie przez zakłady Motor w CSRS całkowicie przygotowanej wymiany bezdewizowej w 1988 r.

W wyniku wyjazdów organizowanych przez Ośrodek SIMPTUR w Łodzi, ukazało się wiele publikacji w czasopiśmie "Auto-Technika Motoryzacyjna" i "Motoryzacja", opracowanych przez mgr inż. Leszka Mikołajkowskiego i mgr inż. Wojciecha Karwasa.

Szczególną trudnością dla SIMPTUR w organizacji specjalnych imprez są:

- brak uprawnień i środków dewizowych na rezerwację usług w krajach socjalistycznych,

- brak własnego konta dewizowego w walutach wymiennalnych, co uniemożliwia zbieranie opłat i regulowanie należności w "twardej walucie", a to powoduje, że za załatwienie we własnym zakresie tanie usługi musimy płacić "haracz" polskim i zagranicznym pośrednikom (na wniosek SIMPTUR w Łodzi złożony na XXVI Walnym Zjeździe Delegatów SIMP w Lesznie, ZG SIMP wystąpił do Ministra Finansów o zgodę na założenie konta dewizowego, lecz odpowiedź była odmowna),

- biurokratyczne zarządzenia Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki, ograniczające samodzielność Biur Podróży i SIMPTUR, jak np. konieczność występowania za każdym razem o zwolnienie z obowiązku zakupu trzech noclegów w krajach kapitalistycznych i opłacenia dwóch posiłków dziennie – likwidacja GKKFiT nic nie dała, gdyż te same osoby pracują i decydują obecnie w Ministerstwie Handlu Wewnętrznego i Usług.

W 1989 r. Ośrodek SIMPTUR w Łodzi będzie organizatorem między innymi wyjazdów: na Salon Samochodowy JAA do Frankfurtu nad Menem (dla członków Sekcji Samochodowej) oraz na Europejską Wystawę Obrabiarek EMO w Hanoverze ze zwiedzaniem po drodze zakładów motoryzacyjnych w NRD i w RFN.

Inż. Stanisław Kochanowski

Z KRONIKI DZIAŁALNOŚCI MECHANIKÓW

80 lat temu

W 1909 r. powstało Łódzkie Stowarzyszenie Techników. W jego skład wchodziły: Oddział Towarzystwa Chemicznego, Oddział Elektryków Polskich, Oddział Architektów RP, Koło Mechaników i Koło Inżynierów Bezpieczeństwa Pracy.

75 lat temu

8 kwietnia 1914 roku w Warszawie na miesięcznym zebraniu Koła Mechaników przy Stowarzyszeniu Techników pod przewodnictwem W. Łatkiewicza – inż. Henryk Mierzejewski wygłosił odczyt pt. "Postępy obróbki kół zębatych".

30 lat temu

6 kwietnia 1959 r. Prezydium ZG SIMP, zgodnie z uchwałą Walnego Zjazdu Delegatów SIMP w 1958 r., ustanowiło Odznakę Honorową SIMP.

Informator ZG SIMP redagują: Leszek Buczyński (rzecznik prasowy SIMP, tel. 27-26-02), Kazimierz Łasiewicki (dyrektor Biura ZG SIMP, tel. 26-45-55) i zespół "Przeglądu Mechanicznego" (tel. 27-26-02). Adres redakcji: ul. Świętokrzyska 14A, 00-950 Warszawa, skr. poczt. 1304.